

Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021. – 2045. gadam

APSTIPRINĀTS

ar Dobeles novada domes 28.10.2021. lēmumu Nr.185/13 (prot. Nr.13, 3§) "Par Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021. - 2045. gadam galīgās redakcijas apstiprināšanu"

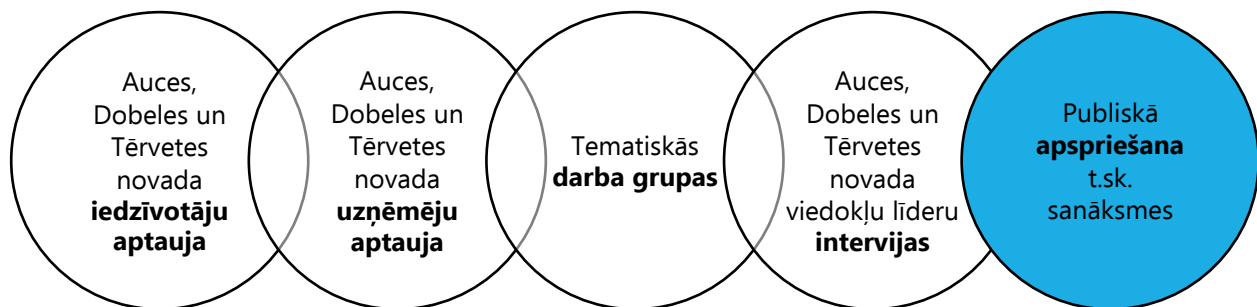
2021

Ievads

Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021. – 2045. gadam (turpmāk – IAS) ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts Dobeles novada **ilgtermiņa attīstības redzējums** – vīzija, stratēģiskie mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. IAS ir pašvaldības **hierarhiski augstākais** ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments. IAS projekta redakcijas izstrāde notika 2021. gada pirmajā pusē līdz ar **jaunā Dobeles novada** izveidi (sākot ar 2021. gada 1. jūliju), kas apvieno trīs bijušos novadus – Auces novadu, Dobeles novadu un Tērvetes novadu¹.

IAS izstrāde veikta saskaņā ar domes lēmumu². Plānošanas dokuments sagatavots, izvērtējot nacionāla līmeņa, Zemgales plānošanas reģiona un blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus, kā arī ņemot vērā labo praksi telpiskās attīstības plānošanā un noteiktos attīstības plānošanas principus Latvijā. Izstrāde veikta saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem³, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) izstrādātajiem dokumentiem "Vadlīnijas pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādei" un "Nozaru politiku vadlīnijas pašvaldībām". Tāpat IAS sagatavošanā nodrošināta līdzšinējo pašvaldību – Auces novada, Dobeles novada un Tērvetes novada, attīstības plānošanas dokumentu pēctecība, kā arī sabiedrības līdzdalība.

IAS pamatā kā informatīvais materiāls izmantots **Pašreizējās situācijas raksturojums**, kas noformēts **atsevišķā sējumā** un ir daļa no Dobeles novada attīstības programmas 2021. – 2027. gadam (turpmāk – attīstības programma) satura.

Attēls 1: Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes procesa galvenie sabiedrības līdzdalības iesaistes veidi

¹ Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums (2020), nosaka, ka līdz ar 2021. gada 1. jūliju Dobeles novads sastāv no 21 teritoriālā iedalījuma vienībām: 1) Annenieku pagasts, 2) Auces pilsēta, 3) Augstkalnes pagasts, 4) Auru pagasts, 5). Bēnes pagasts, 6) Bēzes pagasts, 7) Bikstu pagasts, 8) Bukaišu pagasts, 9) Dobeles pagasts, 10) Dobeles pilsēta, 11) Īles pagasts, 12) Jaunbēzes pagasts, 13) Krimūnu pagasts, 14) Lielauces pagasts, 15) Naudītes pagasts, 16) Penkules pagasts, 17) Tērvetes pagasts, 18) Ukru pagasts, 19) Vecauces pagasts, 20) Vītiņu pagasts, 21) Zebrenes pagasts

² Dobeles novada domes 2020. gada 24. septembra lēmums Nr.249/12 "Par Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021. – 2045. gadam izstrādes uzsākšanu"

³ Likums "Par pašvaldībām" (09.06.1994.), Teritorijas attīstības plānošanas likums (13.10.2011.), Attīstības plānošanas sistēmas likums (01.01.2009.), Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumi Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" u.c.

Lai nodrošinātu teritorijas attīstībā iesaistīto un ieinteresēto pušu, t.sk. **sabiedrības iesaisti attīstības plānošanas procesā**, izstrādājot abus plānošanas dokumentus (IAS un attīstības programmu) no 2021. gada 21. februāra līdz 31. martam veiktas iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas. Tāpat īstenotas padziļinātas viedokļu līderu intervijas un organizētas tematiskās darba grupas, t.sk. apvienotā darba grupa par IAS 2021. gada 13. aprīlī. Aptaujas rezultātu un viedokļu līderu interviju kopsavilkumi skatāmi Pašreizējās situācijas raksturojuma pielikumos.

IAS veido **3 sadaļas**: 1) **īss novada raksturojums**, 2) **stratēģiskā daļa** un 3) **telpiskās attīstības perspektīva**.

Plānošanas dokuments izstrādāts sadarbībā ar telpiskās plānošanas uzņēmumu SIA "Reģionālie projekti" un Dobeles novada pašvaldību. IAS izstrāde Dobeles novada pašvaldībai ir ne tikai pienākums (to nosaka normatīvie akti), bet vienlaicīgi šis dokuments ir ļoti būtisks, lai attīstības plānošana novada teritorijā norisinātos **koordinēti un stratēģiski**, kā arī nodrošinātu sabiedrības informētību par pašvaldības attīstības plāniem ilgtermiņā un sniegtu vadlīnijas attīstības plānošanai citiem novada plānošanas dokumentiem.

IAS apstiprināta ar Dobeles novada domes 2021. gada 28. oktobra lēmumu Nr. 185/13 (prot. Nr.13, 3§) "Par Dobeles novada ilgtermiņā attīstības stratēģijas 2021. - 2045. gadam galīgās redakcijas apstiprināšanu".

Satura rādītājs

1. Īss novada raksturojums	5
1.1. Dobeles novada vizītkarte.....	5
1.2. Kopsavilkums par attīstības tendencēm.....	7
2. Stratēģiskā daļa	9
2.1. Vīzija	9
2.2. Stratēģiskie mērķi.....	10
2.3. Ilgtermiņa prioritātes	12
2.4. Galvenie attīstības rādītāji.....	13
2.5. Stratēģisko uzstādījumu sasaiste un uzraudzība.....	14
3. Telpiskās attīstības perspektīva	15
3.1. Apdzīvotuma struktūra un priekšlikumi attīstības centru izvietojumam	19
3.1.1. <i>Vēlamā telpiskā struktūra.....</i>	<i>19</i>
3.1.2. <i>Vadlīnijas attīstības plānošanai.....</i>	<i>23</i>
3.1.3. <i>Dobeles pilsētas telpiskās struktūras vēlamā attīstība</i>	<i>24</i>
3.1.4. <i>Auces pilsētas telpiskās struktūras vēlamā attīstība.....</i>	<i>27</i>
3.2. Galvenie transporta koridori un inženierinfrastruktūra.....	29
3.2.1. <i>Vēlamā telpiskā struktūra.....</i>	<i>29</i>
3.2.2. <i>Vadlīnijas attīstības plānošanai.....</i>	<i>35</i>
3.3. Dabas teritoriju telpiskā struktūra.....	36
3.3.1. <i>Vēlamā telpiskā struktūra.....</i>	<i>36</i>
3.3.2. <i>Vadlīnijas attīstības plānošanai.....</i>	<i>39</i>
3.4. Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas un citas īpašas teritorijas	40
3.4.1. <i>Vēlamā telpiskā struktūra.....</i>	<i>40</i>
3.4.2. <i>Vadlīnijas attīstības plānošanai.....</i>	<i>42</i>
3.5. Prioritāri attīstāmās teritorijas	43
3.6. Funkcionālās sadarbības saites	45
1.pielikums. Pakalpojumu klāsts attīstības centros	47

1. Īss novada raksturojums

1.1. Dobeles novada vizītkarte

	Teritorijas novietojums un platība	Latvijas teritorijas centrālā daļā, Zemgales reģionā, 1628,75 km ²
	Administratīvā un teritoriālā struktūra	Līdz 2021. gada 30. jūnijam pastāvēja Auces novads, Dobeles un Tērvetes novads, no 2021. gada 1. jūlija Dobeles novada pašvaldība, ko veido 21 teritoriālā vienība (t.sk. 2 pilsētas – Auce un Dobele)
	Iedzīvotāji	Iedzīvotāju skaits 2021. gada sākumā (CSP dati) – 28 517 (<i>no tiem 21,1% Auces novada (6025), 67,4% Dobeles novada (19219) un 11,5% Tērvetes novada iedzīvotāji (3273)</i>). Iedzīvotāju skaits 2021. gada sākumā pēc Iedzīvotāju reģistra datiem (PMLP dati) – 30 556 (<i>t.sk. Auces novadā – 6654, Dobeles novadā – 20608, Tērvetes novadā – 3294</i>)
	Robežas	Ziemeļos – Tukuma novads, austrumos – Jelgavas novads, dienvidos – Lietuvas Republika, rietumos – Saldus novads (līdz ar 2021. gada 1. jūliju)
	Autoceļi un sasniedzamība	Šķērso valsts galvenais autoceļš A9 Rīga–Liepāja un valsts reģionālie ⁴ autoceļi P95, P96, P97, P98, P102, P103, P104, kā arī valsts vietējie autoceļi un pašvaldības ceļi. Rīga sasniedzama ~1-2h laikā ar automašīnu atkarībā no atrašanās vietas novada teritorijā
	Izglītība	11 pirmsskolas, 12 vispārējās, 1 speciālās, 1 profesionālās pamata un vidējās, 5 profesionālās ievirzes, 1 bērnu un jauniešu interešu un 5 profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes ⁵ un 1 pieaugušo izglītības iestāde mūzikizglītības procesa nodrošināšanai
	Kultūra	14 kultūras centri, 37 bibliotēkas, 76 amatiermākslas kolektīvi, 7 muzeji, 36 kultūrvēsturiskas vietas ⁶
	Veselība	Galvenie veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji: SIA “Dobeles un apkārtnes slimnīca”, SIA “Auces slimnīca”, SIA Rehabilitācijas centrs “Tērvete”, 22 ģimenes ārsti, 10 zobārstniecības iestādes. Pieejamas 11 aptiekas ⁷
	Sports	30 sporta bāzes ar 65 sporta objektiem ⁸
	Uzņēmējdarbība un nodarbinātība	Bezdarba līmenis ⁹ 2020. gada decembrī – 6,3%. Populārākās nozares: lauksaimniecība, pārtikas ražošana, ķīmiskā rūpniecība, mazumtirdzniecība. Lielākie uzņēmumi: AS “Dobeles dzirnavnieks”, SIA “Astarte-Nafta”, SIA “East Metal”, SIA “Mārksmens”, SIA “Baltic Candles”, SIA “Tenax panel”, AS “Spodriība”, SIA “Tenachem”, SIA “Latvi Dan Agro”, SIA “Tenapors”, AS “Tērvetes AL”, AS “Agrofirma Tērvete” ¹⁰
	Populārākie tūrisma objekti	Vecauces pils, Pokaiņu mežs, Dobeles Livonijas ordeņa pilsdrupas, Dobeles ceriņu dārzs, Latvijas valsts mežu “Dabas parks Tērvetē”, Annas Brigaderes muzejs “Sprīdīši” u.c.
	Funkcionālās saites	Nozīmīgas funkcionālās sadarbības saites ar Rīgu, Jelgavu, Saldus novadu, Tukuma novadu un Lietuvas Republikas pierobežas apdzīvotām vietām ¹¹

4 P95 Jelgava–Tērvete–Lietuvas robeža, P96 Pūri–Auce–Grīvaiši, P97 Jelgava–Dobeles–Annenieki, P98 Jelgava –Tukums, P102 Dobeles–Jaunbērze, P103 Dobeles–Bauska, P104 Tukums–Auce–Lietuvas robeža

5 Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts Izglītības Informācijas sistēma

6 Latvijas Republikas Kultūras ministrija, Kultūras informācijas sistēmu centrs, Kulturasdati.lv un Dobeles novada pašvaldība

7 Nacionālais veselības dienests, Valsts apmaksāti veselības aprūpes pakalpojumi, 2021.

8 Sporta bāzu reģistrs www.sportaregistrs.lv, IZM (reģistrētā sporta infrastruktūra uz 29.03.2021.)

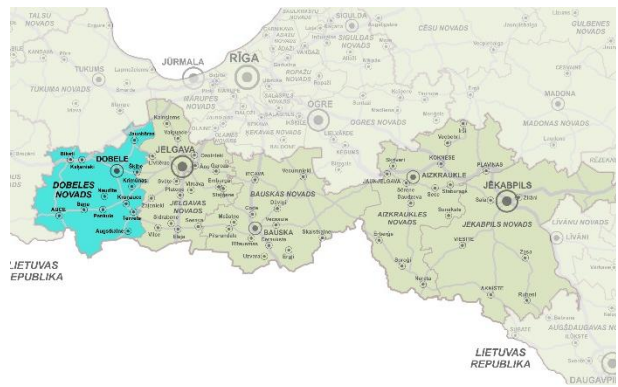
9 Nodarbinātības valsts aģentūra, Bezdarba rādītāji, 2020

10 Lursoft

11 Dobeles novada pašvaldības informācija

Attēls 2: Dobeles novada novietojums Latvijā

Attēls 3: Dobeles novada novietojums Zemgalē

Attēls 4: Dobeles novada teritoriālais iedalījums (pagasti un pilsētas) un ciemi (2021)

1.2.Kopsavilkums par attīstības tendencēm

Kādas ir teritoriālās attīstības tendences pašvaldības ietvaros?

Dobeles novada (līdz 2021. gada 30. jūnijam Auces novada, Dobeles novada un Tērvetes novada) attīstības tendences ir līdzīgas kopējai Latvijas un Zemgales reģiona situācijai – galvenā tendence ir **depopulācija**. Sagaidāms, ka iedzīvotāju skaita samazināšanās turpināsies arī Dobeles novada IAS plānotajā darbības periodā (neatkarīgi no vietējā līmeņa attīstības veicināšanas centieniem), tādēļ lielāka uzmanība būtu pievēršama **viedai sarukšanai**. Teritorijas attīstības indeksa ziņā labākās pozīcijās ierindojās Dobeles novads (43. vietā no bijušajiem 110 novadiem), tam sekoja Tērvetes novads (68. vietā) un Auces novads (85. vietā). Starp trīs līdzšinējām pašvaldībām sociālo vai vides tendenču **ziņā nepastāv būtiskas atšķirības**, tomēr attālāku pagastu un apdzīvotu vietu iedzīvotāji un viedokļu līderi norāda uz **nomales efekta** riskiem, tādēļ būtiski sekmēt **teritorijas kohēziju**. Visos trīs līdzšinējos novados pēdējā desmitgadē īstenoti nozīmīgi attīstības projekti, bet vienlaicīgi visās pašvaldībās ir bijusi nepieciešamība optimizēt izglītības iestāžu tīklu, kā arī samazināt pakalpojumu nodrošinājumu mazāk apdzīvotās vietās, kas raksturīgi kopējai Latvijas reģionālajai situācijai. Visu trīs līdzšinējo novadu teritorijās ir vietas, kuras var attīstīt no publiskās ārtelpas pieejamības un kvalitātes aspektiem.

Kāda ir līdzšinējā mijiedarbība un sadarbība ar apkārtējām pašvaldībām?

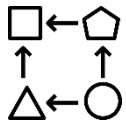
Visas trīs bijušās pašvaldības līdz šim sekmīgi iesaistījušās dažādās **biedrībās un nodibinājumos**, kā arī visām pašvaldībām ir sadarbības **partneri ārvalstīs**, kas sekmējis savstarpēju pieredzes apmaiņu un kopīgu aktivitāšu īstenošanu. Visām pašvaldībām bijusi plaša iesaiste dažādās pārrobežu aktivitātēs, īstenojot kopīgus projektus ar partneriem **Lietuvas Republikā**. Līdz 2009. gadam, kad Latvijā pastāvēja 26 rajoni (līdzās pirmā līmeņa pašvaldībām), visa šī brīža (jaunā) Dobeles novada teritorija ietilpa Dobeles rajonā. Tādēļ savstarpējai atsevišķo administratīvo teritoriju sadarbībai jau ir **vēsturiskas saknes**.

Kāda ir novada līdzšinējā loma reģiona un valsts izaugsmē?

Visas trīs bijušās pašvaldības līdz šim ir nodrošinājušas pašvaldību funkciju izpildi, organizējot un **attīstot dažādus pakalpojumus** pēc iespējas tuvāk iedzīvotājiem, kā arī sekmējot teritorijas ilgtspējīgu attīstību. Kopumā visos trīs novados ir **aktīva uzņēmējdarbības** joma, nodrošinot lielu skaitu darba vietu. Bezdarba līmenis 2020. gada decembrī apvienotā novada teritorijā bija 6,3%, populārākās nozares – lauksaimniecība, pārtikas ražošana, ķīmiskā rūpniecība, mazumtirdzniecība. Apvienotais Dobeles novads var lepoties ar tādu uzņēmumu klātesamību kā AS "Dobeles dzirnavnieks", SIA "Baltic Candles", SIA "Tenax", SIA "Tenapors", AS "Spodriņa", AS "Tērvetes AL" (Tērvetes

alus), AS "Agrofirma Tērvete", SIA "Tehnika Auce", SIA "PF Auce", SIA "Silāres" (Zoltners) u.c.. Dobeles novada teritorijā atrodas būtiski **tūrisma resursi** (t.sk. Vecauces pils, Latvijas Valsts mežu Pokaiņu mežs, Dobeles Livonijas ordeņa pilsdrupas, Dobeles ceriņu dārzs, Latvijas valsts mežu "Dabas parks Tērvetē", Annas Brigaderes muzejs "Sprīdīši" u.c.), kas ir nozīmīgi ne tikai reģiona, bet visas Latvijas mērogā. Te atrodas arī 2 nozīmīgas zinātniskās un pētnieciskās organizācijas - Dārzkopības institūts un LLU mācību un pētījumu saimniecība "Vecauce".

Kādas ir līdzšinējās kopsakarības starp dažādu jomu / darbības veidu attīstības tendencēm pašvaldībā?

Būtiskākā kopsakarība ir **depopulācijas** ietekme uz visām jomām, ņemot vērā to, ka iedzīvotāju skaita samazināšanās nozīmē arī ienākumu nodokļu līmeņa samazinājumu pašvaldībai, kā arī nepieciešamību optimizēt pakalpojumus un infrastruktūru. Izteikta problēma, kas ietekmē plašu jomu skaitu, ir **dzīvojamā fonda trūkums**, uz ko norāda gan iedzīvotāji, gan uzņēmēji. Lai gan iedzīvotāji norāda uz darbavietu trūkumu, vienlaicīgi no uzņēmēju puses tiek pausts viedoklis, ka trūkst kvalificēta darbaspēka. Tas liek izdarīt secinājumus par nepieciešamību pilnveidot profesionālās **izglītības, mūžizglītības iespējas**, kā arī uzlabot **iekšējo novada mobilitāti**. Liela daļa Dobeles novadā dzīvojošie ikdienā strādā Rīgā, tādēļ būtiski stiprināt arī ārējo novada sasniedzamību, kā arī attīstīt informāciju un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūru, lai sekmētu attālinātā darba iespējas vēl plašāk kā tas bijis Covid-19 pandēmijas ietekmes rezultātā.

Kādi ir iepriekš īstenotie attīstības projekti?

Visas trīs bijušās pašvaldības aktīvi īstenojušas iepriekšējos plānošanas dokumentos definētos **investīciju projektus**, kā arī organizēti iedzīvotāju **iniciatīvu projektu konkursi**. Visbiežāk pašvaldības īstenojušas dažādus **infrastruktūras attīstības projektus** (gan pārbūves, gan jaunu objektu būvniecība un izveide), lai nodrošinātu sekmīgu un kvalitatīvu funkciju izpildi.

Ko domā iedzīvotāji, uzņēmēji, viedokļi līderi, darba grupu dalībnieki?

Kopumā dažādu teritoriju attīstībā iesaistītās puses ir apmierinātas ar teritorijas attīstību, bet vienlaicīgi tiek norādīts uz nepieciešamiem pilnveidojumiem un attīstību visās jomās. Infrastruktūras attīstības ziņā iedzīvotāji visvairāk sagaida **ielu un ceļu infrastruktūras** uzlabošanu, kā arī **bērniem un jauniešiem piemērotas rotaļu un atpūtas infrastruktūras** attīstību, **publiskās ārtelpas attīstību**. Teritorijas attīstībā iesaistītās puses kopīgo novada vīziju saredz līdzīgi, vēloties **saņemt kvalitatīvus pakalpojumus dažādās jomās** (visos vecumos) neatkarīgi no to dzīvesvietas novadā, saglabājot teritorijas dabas vērtības un līdzšinējās tradīcijas.

2. Stratēģiskā daļa

2.1. Vīzija

Dobeles novada vīzija (lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas parāda teritorijas unikālās vērtības) definēta, ņemot vērā līdz 2021. gada 1. jūlijam esošo pašvaldību (Auces novada, Dobeles novada un Tērvetes novada) līdzšinējos attīstības plānošanas ilgtermiņa uzstādījumus, kā arī iedzīvotāju, uzņēmēju, viedokļu līderu un darba grupas dalībnieku izteiktos priekšlikumus attiecībā uz vēlamo Dobeles novada attīstību.

Dobeles novada vīzija 2045. gadam - līdzsvaroti attīstīts, ekonomiski patstāvīgs un zaļš novads Zemgalē

Definētā novada vīzija nosaka, ka 2045. gadā Dobeles novads ir:

Līdzsvaroti attīstīts – novads ir sasniedzis augstu teritoriālās attīstības pakāpi, teritorijas attīstību raksturo vienlīdzība un savstarpējā samērība – vienāda līmeņa attīstības centros pieejams līdzvērtīgs pakalpojumu grozs. Starp novada teritoriālām vienībām nepastāv izteiktas labklājības līmeņa atšķirības – vienlīdz apmierināti ir pilsētās, ciemos un lauku teritorijās dzīvojošie. Lai mazinātu teritoriālo atšķirību starp dažāda līmeņa attīstības centriem, nodrošināta kvalitatīva satiksmes infrastruktūra un attīstīta mobilitāte. Lai gan pilsētas (Dobele un Auce), kā arī Tērvete kā dabas tūrisma un rehabilitācijas centrs, 2045. gadā ir nozīmīgi teritorijas attīstības dzinūji, arī apkārtējās lauku teritorijas ar ciemiem nodrošina harmonisku dzīves vidi. Neraugoties uz Latvijas depopulācijas tendencēm, Dobeles novads 2045. gadā ir kļuvis par pieprasītu vietu dzīvei jauno ģimeņu vidū, tas pilnībā apmierina dažāda vecuma iedzīvotāju vajadzības un nodrošina to labbūtību. Novada līdzsvarotas attīstības pamatā ir efektīva un profesionāla novada pārvaldība.

Ekonomiski patstāvīgs – novada teritorijā noris aktīva ekonomiskā dzīve, nodrošinot labi apmaksātas darba vietas gan vietējiem novada iedzīvotājiem, gan apkārtējo novadu iedzīvotājiem. Līdz 2045. gadam novads ir sasniedzis tik augstu labklājības līmeni, ka tam vairs nav jāsaņem pašvaldību izlīdzināšanas fonda līdzekļi.

Novadā esošā uzņēmējdarbības vide uzņēmējiem ir pilnībā apmierinoša, teritorijā sekmīgi darbojas daudzi Latvijā atpazīstami lieli ražošanas uzņēmumi. Attīstīta ir lauksaimniecība, pārtikas ražošana, ķīmiskā rūpniecība, mājražošana un tūrisms, kā arī rekreācijas un rehabilitācijas jomas. Teritorijas attīstībā sekmīgi izmantots ģeogrāfiskā novietojuma faktors un dabas resursu pieejamība, tos ilgtspējīgi apsaimniekojot.

Zaļš novads – novada vide ekoloģiski tīra, bioloģiski daudzveidīga un ilgtspējīga. Saglabāti un sekmīgi apsaimniekoti novada dabas resursi (t.sk. meži, ūdeņi, zemes dzīles, aizsargājamās teritorijas). Vienlaicīgi nodrošināts labs balanss starp ekonomisko attīstību un vides kvalitāti (t.sk. lauksaimniecību, kas ir viens no novada attīstības stūrakmeņiem, ņemot vērā plašo nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemju īpatsvaru). Dobeles novadu raksturo augsta energoefektivitāte, klimatneitralitāte un aprites ekonomikas principu ievērošana.

Zemgalē – Dobeles novads ir saglabājis un tur godā Zemgales kultūrvēsturisko mantojumu un vietējo vēsturi. Novadam ir izkoptas gan savas īpašās, vienotās novada tradīcijas, gan saglabāta spēcīga vietu identitāte (t.sk. ciemu kopienu, pagastu līmenī). 2045. gadā pastāv spēcīgi viedie ciemi visā novada teritorijā, kurus raksturo aktīvas vietējās kopienas, kultūrvēsturiskā mantojuma kopšana un augsta pilsoniskā aktivitāte.

2.2.Stratēģiskie mērķi

Lai nodrošinātu vīzijas sasniegšanu, izvirzīti trīs stratēģiskie mērķi (SM). Stratēģiskie mērķi kalpo par pamatu tālākai prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību identificēšanai vidējā termiņā (attīstības programmā).

SM1 – Pilnvērtīga un labklājīga vieta cilvēka dzīvei

SM2 – Ekonomiski spēcīgs novads

SM3 – Tīra, bioloģiski daudzveidīga un ilgtspējīga vide

SM1 Pilnvērtīgu un labklājīgu vietu cilvēka dzīvei raksturo kvalitatīvi un pieejami pakalpojumi novada teritorijā, t.sk. izglītības, kultūras, sporta, sociālo pakalpojumu, sociālās palīdzības, veselības, drošības u.c. jomās, kas saistītas ar cilvēka dzīves vidi. Pakalpojumu teritoriālā pieejamība atšķiras, izrietot no attīstības centra līmeņa, bet iespēju robežās tiek sekmēta pakalpojumu pieejamība pēc iespējas tuvāk cilvēku dzīvesvietai. Sekmīgi īstenota pašvaldības digitālā transformācija, vienlaicīgi nodrošinot to, ka publiskie pakalpojumi ir iedzīvotājiem pieejami, neatkarīgi no to digitālo prasmju līmeņa vai tehniskā nodrošinājuma.

SM2 Ekonomiski spēcīgu novadu raksturo attīstīta uzņēmējdarbības vide (t.sk. infrastruktūra) un sadarbība starp novada attīstībā iesaistītajām pusēm. SM2 raksturīga cieša sinerģija ar SM1, lai nodrošinātu to, ka uzņēmējiem nepieciešamā darbaspēka zināšanu un prasmju apgūšana iespējama, izmantojot profesionālās izglītības un mūžizglītības iespējas Dobeles novada teritorijā.

Saglabājot vēsturisko ekonomiskās jomas specializāciju, perspektīvā nozīmīgākās jomas ir lauksaimniecība, mežsaimniecība, kā arī apstrādes un pārstrādes rūpniecība, pārtikas rūpniecība, kas padara novada uzņēmumus konkurētspējīgus globālā līmenī. Nozīmīgs ir tūrisms, zinātne, lauksaimniecības produktu ražošana, ieguves rūpniecība un rehabilitācijas pakalpojumi, kas īpaši pieprasīti ir Latvijas mērogā. Zemgales reģiona līmenī novads ir nozīmīgs profesionālās izglītības, mūžizglītības un veselības aprūpes centrs. Līdzās šim, jau esošajām ekonomiskās specializācijas jomām, līdz 2045. gadam attīstītas arī citas (atbilstoši aktuālajām tendencēm un uzņēmējspējām). Kopumā Dobeles novads ir atvērts ikvienam uzņēmējam, kas vēlas nodarboties ar ilgtspējīgu ekonomisko darbību, nodrošinot labi apmaksātas darba vietas. Uzņēmējiem Dobeles novadā ir pieejama uzņēmējdarbības attīstībai piemērota infrastruktūra, kā arī dažādi citi uzņēmējdarbības atbalsta instrumenti (t.sk. atbalsts jaunajiem uzņēmējiem).

SM3 Tīru, bioloģiski daudzveidīgu un ilgtspējīgu vidi raksturo tas, ka ir saglabāti un ilgtspējīgi apsaimniekoti visi novada nozīmīgākie resursi (t.sk. dabas), vienlaicīgi sekmējot ekosistēmu pakalpojumu attīstību un ekonomisko attīstību (t.sk. lauksaimniecības attīstību). Sekmīgi attīstītas un apsaimniekotas novadā ir prioritārās teritorijas (*skat. 3.5. nodaļu Prioritāri attīstāmās teritorijas*), kas ir viens no galvenajiem stimuliem novada ekonomiskajai patstāvībai. Lai nodrošinātu teritorijas ilgtspēju un mērķu SM1 un SM2 sasniegšanu, īpašs uzsvars tiek likts uz mobilitāti (pārvietošanās iespējām gan novada iekšienē, gan ārējo mobilitāti ar citām teritorijām). Tas ietver gan labi attīstītu sabiedriskā transporta, gan autoceļu infrastruktūru, kā arī gājējiem un velobraucējiem piemērotu infrastruktūru. Novadu raksturo augsta energoefektivitāte un tieksmās uz klimatneitralitāti.

2.3. Ilgtermiņa prioritātes

Ilgtermiņa prioritātes ir teritorijas attīstības aktualitātes, kuru risināšana tiek izvirzīta priekšplānā salīdzinājumā ar citām attīstības aktualitātēm. Dobeles novada ilgtermiņa prioritātes definētas, ņemot vērā gan iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultātus, gan viedokļu līderu un tematisko darba grupu dalībnieku viedokļus, kā arī novada pašreizējās situācijas izvērtējumu.

Prioritātes **attiecināmas uz visiem stratēģiskajiem mērķiem**, ņemot vērā to savstarpējo sinerģiju. Visas trīs prioritātes ir **vienlīdz svarīgas**.

IP1 – Kvalitatīvi publiskie pakalpojumi

IP2 – Pieejama un kvalitatīva infrastruktūra

IP3 – Teritorijas kohēzija

IP1 Kvalitatīvi publiskie pakalpojumi kā prioritāte attiecas gan uz dzīves vidi, gan uzņēmējdarbības vidi. Digitālā transformācija nodrošina to, ka visus pakalpojumus iespējams saņemt elektroniski. Vienlaicīgi pašvaldība ir saglabājusi klientu atbalstu ar klātienes konsultācijām, tādējādi nodrošinot iekļaujošu pieeju. Pašvaldības darbā izmantotie komunikācijas kanāli ir daudzveidīgi; pastāv plašas iedzīvotāju iesaistes iespējas lēmumu pieņemšanā. Galvenais vadmotīvs pašvaldības pakalpojumu attīstībā ir **“uz lietotāju orientēta pieeja”**. Problēmu risināšanas un attīstības pamatā ir iedzīvotāju, uzņēmēju, NVO un citu interešu grupu vajadzību izpēte, kas tiek izmantota gan jaunu pakalpojumu attīstībā, gan esošo pakalpojumu pārveidē (t.sk. arī pilnveidojot pašvaldības iekšējos pārvaldības procesus). Pakalpojumu attīstība tiek nodrošināta, īstenojot labu pašvaldības pārvaldību (t.sk. efektīvu resursu pārvaldi).

IP2 Pieejama un kvalitatīva infrastruktūra ir pamats jebkuru pakalpojumu un vides attīstībā. Dobeles novada infrastruktūra tiek attīstīta tā, lai ir pilnībā atbilstoša lietotāju vajadzībām (sinerģija ar IP1). Galvenās prioritātes infrastruktūras attīstībā lielākoties tiek saistītas ar **satiksmes infrastruktūras** attīstību (gan iedzīvotāju, gan uzņēmēju vajadzībām), **dzīvojamā fonda** un **publiskās ārtelpas attīstību**. Infrastruktūras attīstības plānošanā tiek izvērtētas iedzīvotāju demogrāfiskās tendences, īstenojot viedus un ilgtspējīgus risinājumus infrastruktūras attīstībā un uzturēšanā. Infrastruktūras attīstībā liels akcents likts uz **klimatneitrāliem** risinājumiem (t.sk. ar augstu energoefektivitāti).

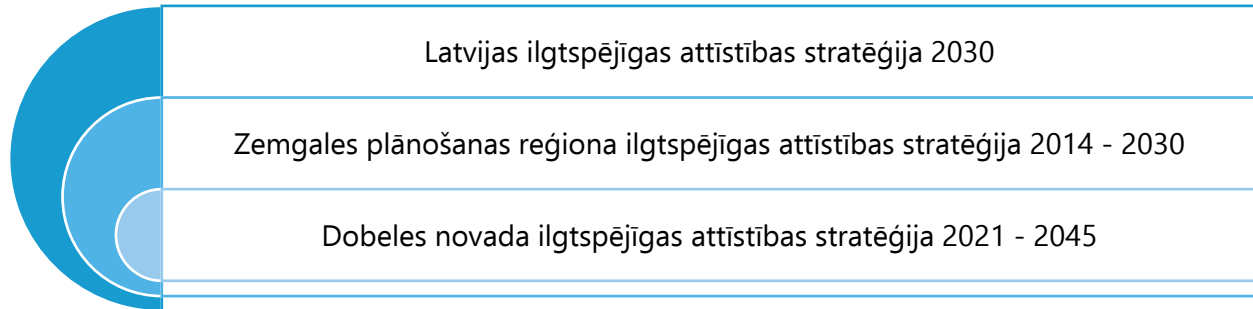
IP3 Teritorijas kohēzija kā prioritāte noteikta, ņemot vērā to, ka 2021. gada 1. jūlijā izveidots jaunais Dobeles novads, kas iekļauj trīs līdz šim atsevišķus novadus (Auces, Dobeles un Tērvetes novadu). Līdz ar jaunā Dobeles novada izveidi gan iedzīvotājiem, gan uzņēmējiem, gan pašvaldības attīstības pārvaldības procesos iesaistītajiem ir būtiski definēt, ka visas jaunā Dobeles novada teritoriālās vienības (kopā 21 – 2 pilsētas un 19 pagasti) ir **vienlīdz svarīgas**. Tādējādi tiek nodrošināts, ka neviena no atsevišķām teritorijām netiek “aizmirsta” kopējā attīstības plānošanas un īstenošanas procesā. Teritoriālo kohēziju iespējams īstenot daudzveidīgos veidos – gan sabalansēti plānojot investīcijas attīstības centros, atkarībā no noteiktā attīstības centra līmeņa, attīstot mobilitātes iespējas un pakalpojumu pieejamību pēc pieprasījuma, gan sekmējot viedo ciemu, vietējo kopienu un tradīciju kopšanu un saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

2.4. Galvenie attīstības rādītāji

Rādītājs	Mērķis	Bāzes gads	Bāzes indikators	Ilgtermiņā sasniedzamais rezultāts 2045. gadā	Avots
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	SM1	2021.	28 517 (CSP) 30 556 (PMLP)	Ne mazāk par 20 000 faktisko iedzīvotāju (prognoze 2030. gadam – 23 438)	CSP / PMLP
Ilgtermiņa migrācijas saldo	SM1	2020.	-205	Iebraukušo skaits pārsniedz izbraukušo, 100	CSP
Bezdarba līmenis	SM2	2020.	6,3%	Mazāk par 5%	NVA
Ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības	SM2	2019.	1 972	Palielinās, ne mazāk par 2 500	CSP
Teritorijas attīstības indekss	SM3	2019.	Negatīvs (Auces nov. -0,681, Dobeles nov. -0,073, Tērvetes nov. -0,388)	Pozitīvs, pēc ranga ierindojas starp top 10 Latvijas pašvaldībām	VRAA
Aizsargājamo Natura2000 dabas teritoriju skaits	SM3	2021.	7	8	Natura 2000 tīkls

2.5.Stratēģisko uzstādījumu sasaiste un uzraudzība

Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas uzstādījumi noteikti saskaņā ar spēkā esošiem augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem (*detalizētāku aprakstu skat. Dobeles novada Pašreizējās situācijas raksturojuma (2021) 5.2. nodaļā Nacionālās prioritātes un 5.3. nodaļā Reģionālās prioritātes*).

Dobeles novada IAS nosaka pamatu citiem vietēja līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem – Dobeles novada teritorijas plānojumam, attīstības programmai u.c. plānošanas dokumentiem, kas tiek izstrādāti pēc nepieciešamības.

IAS galvenie **īstenošanas instrumenti** ir gan Dobeles novada **attīstības programma**, gan **teritorijas plānojums**. Attīstības programmā nosakāmi pašvaldības vidēja termiņa uzstādījumi, kā arī sagaidāmie rezultāti, veicamie uzdevumi, rīcības un investīcijas. Savukārt teritorijas plānojums ir pašvaldības ilgtermiņa plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, t.sk. funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

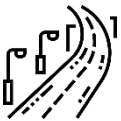

Lai nodrošinātu Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021. – 2045. gadam īstenošanas uzraudzību, Dobeles novada pašvaldība regulāri **apkopo datus** par galvenajiem attīstības rādītājiem (*skat. 2.4. nodaļu Galvenie attīstības rādītāji*), kā arī sagatavo vienotu novada IAS un attīstības programmas **pārskatu** par Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas īstenošanu. Pārskatā iekļauj novērtējumu par attīstības rādītājiem, kā arī secinājumus un priekšlikumus par IAS tālāko īstenošanas gaitu (t.sk. par nepieciešamību veikt grozījumus kādā no pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem vai jauna dokumenta nepieciešamību).

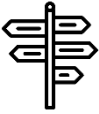

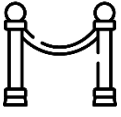
3. Telpiskās attīstības perspektīva

Telpiskās attīstības perspektīva ir Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas daļa, kurā grafiski un rakstveidā ir noteiktas teritorijas attīstības vēlamās ilgtermiņa izmaiņas un vadlīnijas plānošanai un attīstībai. Telpiskās attīstības perspektīvas struktūra iezīmē novada teritorijas galvenos attīstības telpiskos virzienus, kuri tiek detalizēti vietējās pašvaldības hierarhiski zemākos plānošanas dokumentos, kas ir vieni no IAS īstenošanas instrumentiem.

Telpiskās attīstības perspektīva iekļauj nozīmīgākos telpiskās struktūras elementus: 1) apdzīvotuma struktūra un priekšlikumi attīstības centru izvietojumam, 2) galvenie transporta koridori un infrastruktūra, 3) dabas teritoriju telpiskā struktūra, 4) ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas un citas īpašas teritorijas, 5) prioritāri attīstāmās teritorijas.

Telpiskās struktūras elements	Vēlamās plānotās ilgtermiņa pārmaiņas
<p>Attīstības centri un publiskie pakalpojumi</p> 	<p>Veicināt vienmērīgu novada teritorijas attīstību un policentrisku apdzīvotuma struktūru.</p> <p>Lai nodrošinātu līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus visā novada teritorijā, apdzīvotuma struktūras attīstībai noteikts attīstības centru tīkls, ko veidos četri attīstības centru līmeņi: 1) reģionālas nozīmes attīstības centrs, 2) novada nozīmes attīstības centrs, 3) vietējas nozīmes attīstības centri un 4) kopienas nozīmes attīstības centri, kā arī izdalīti specializētie attīstības centri un funkcionāli nozīmīga vieta.</p> <p>Katram attīstības centra līmenim tiek noteikts esošo un plānoto publisko pakalpojumu piedāvājums.</p> <p>Pastāv pilsētu un lauku teritoriju savstarpējā sadarbība un mijiedarbība darba vietu nodrošināšanā un pakalpojumu sniegšanā, veicinot uzņēmējdarbības aktivitāti un kvalitatīvu dzīves apstākļu radīšanu laukos.</p> <p>Apdzīvotuma struktūru veido pilsētas, ciemi, mazciemi un viensētas.</p>

Telpiskās struktūras elements	Vēlamās plānotās ilgtermiņa pārmaiņas
<p>Transporta infrastruktūra un inženiertīkli</p> 	<p>Transporta infrastruktūras attīstībā ilgtermiņā līdz 2045. gadam sasniedzamais ir augsta iekšējā un ārējā mobilitāte, tas nozīmē, ka novadā ir labi sazarots, kvalitatīvs un drošs autoceļu tīkls, izbūvēti velosipēdu ceļi, kas savieno pilsētas ar apkārtnējiem pagastiem, ir nodrošināta iedzīvotāju mobilitāte, ērta un droša satiksmes kustība.</p> <p>Mērķtiecīgi tiek uzlabota un uzturēta autoceļu un ielu seguma kvalitāte.</p> <p>Valsts reģionālo un vietējo ceļu tīkls novadā ir pietiekams un tas netiek paplašināts.</p> <p>Pārbūvēti prioritāri attīstāmie autoceļi vai to posmi.</p> <p>Pilnveidots velomaršrutu tīkls un attīstīta velosipēdu ceļu izbūve.</p>
<p>Lauksaimniecības teritorijas</p> 	<p>Lauksaimniecības teritoriju attīstības prioritāte ir visa veida lauksaimnieciskā darbība - augkopība, lopkopība, dārzenkopība (ietverot dārzniecības un siltumnīcu kompleksus), dārzkopība, dīķsaimniecība un cita lauksaimnieciskā darbība, kā arī alternatīvie saimniekošanas veidi. Tiek atbalstīta lauksaimnieciskās ražošanas dažādošana.</p> <p>Attīstīta lauksaimnieciskā darbība ar augstu pievienoto vērtību.</p> <p>Attīstīta zinātniskā darbība lauksaimniecībā, notiek zināšanu un inovāciju pārnese.</p> <p>Saglabāts nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemju īpatsvars.</p>
<p>Meža teritorijas</p> 	<p>Meža teritoriju attīstības prioritāte ir mežsaimnieciska izmantošana, kas saistīta ar meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu, izmantošanu, aizsardzībai nepieciešamo meža un medību infrastruktūru, ietverot rekreācijas objektus, savvaļas dzīvnieku dārzus, malkas meža, celulozes meža un lietaskoku un citu meža produktu audzēšanu un ciršanu. Attīstīta mežizstrāde un ar kokapstrādi saistītas ražotnes - koksnes pārstrāde, mēbeļu un galdniecības izstrādājumu, būvkonstrukciju ražošana u.c..</p> <p>Attīstīta mežsaimnieciskā darbība ar augstu pievienoto vērtību.</p> <p>Attīstīta zinātniskā darbība mežsaimniecībā.</p> <p>Mežu ilgtspējīgas apsaimniekošanas politikas mērķis ir saglabāt meža ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas.</p> <p>Rekreācijas mežu masīvam ir noteikta precīza robeža, veikta funkcionālo zonu noteikšana un noteikti teritorijas attīstības veidi (rekreācija, meža apsaimniekošanas darbi, vides aizsardzības pasākumi u.c., nodrošinot vides, ekonomisko un sociālo funkciju īstenošanu). Šis dabas resurss ir atbilstoši apsaimniekots, lai iedzīvotāji un tūristi saņemtu teritorijas piedāvātos ekosistēmu ekoloģiskos pakalpojumus.</p>

Telpiskās struktūras elements	Vēlamās plānotās ilgtermiņa pārmaiņas
<p>Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiskās teritorijas</p> 	<p>Īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām izstrādāti dabas aizsardzības plāni un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, saskaņā ar tiem notiek to aizsardzība, apsaimniekošana un attīstība, saglabāta bioloģiskā daudzveidība.</p> <p>Aizsargājamās dabas teritorijas, ja tas nav pretrunā ar dabas aizsardzību, kalpo sabiedrībai kā ekosistēmas pakalpojumu sniedzēji, tūrisma attīstības objekti un kā ilgtspējīgi labiekārtots publiskās ārtelpas elements.</p>
<p>Tūrisma attīstības teritorijas</p> 	<p>Tūrisma attīstības teritoriju prioritāte ir dažādas kultūrvēsturiskajai videi draudzīgas, ar tūrismu un atpūtu saistītas aktivitātes un saimnieciskā darbība, kā arī tūrisma infrastruktūras attīstība. IAS atbalsta viesu māju, kempingu, atpūtas kompleksu u.c. pakalpojumu un tūrisma infrastruktūras attīstību visā teritorijā, bet īpaši izceļ tūrisma enkurteritorijas.</p>
<p>Industriālo teritoriju attīstība</p> 	<p>Industriālās teritorijas ir attīstītas pilsētās un ciemos, kā arī lauku teritorijā, racionāli izmantojot esošos resursus, infrastruktūru un jau vēsturiski veidojušās industriālās teritorijas, kuras mērķtiecīgi plānojot, ieguldot resursus un attīstot, tiek veicināta novada ekonomiskā izaugsme, kā arī nodrošināta optimāla pašvaldības investīciju atdeve.</p> <p>Uzņēmējdarbības vides infrastruktūra dzelzceļa tuvumā ir attīstīta Dobelē, Aucē un Bēnē.</p> <p>Aucē ir izveidots darījumu attīstības centrs, ko veicina industrializācija pie dzelzceļa ar kravu pārvadājumu attīstību, zinātniskās darbības attīstība starptautiskā līmenī.</p> <p>Vecauce turpina savu attīstību kā praktiskais izglītības un zinātnes centrs, ko veicina Latvijas Lauksaimniecības universitātes mācību un pētījumu saimniecība "Vecauce".</p> <p>Dobelē un tās tuvākā apkārtnē industriālās teritorijas attīstās Elektrības ielas rajonā, Lauku ielas rajonā un Spodribas ielā, kā arī teritorijas Gardenē.</p>
<p>Pierobeža (ar Lietuvas Republiku)</p> 	<p>Pierobežas teritoriju iedzīvotājiem nodrošināti līdzvērtīgi dzīves un darba apstākļi, transporta un sakaru pieejamība, maksimāli samazināti nomales efekta riski.</p> <p>Notiek sadarbība pārrobežu transporta infrastruktūras attīstīšanā, dabas resursu saglabāšanā un ilgtspējīgā izmantošanā, tūrisma jomas attīstībā u.c. jomās.</p>

- Reģionālas nozīmes attīstības centrs
- Novada nozīmes attīstības centrs
- Vietējas nozīmes attīstības centrs
- Kopienas nozīmes attīstības centrs
- Specializēts attīstības centrs
- Piepilsētas ciems
- Funkcionāli nozīmīga vieta
- Starptautiskas nozīmes transporta koridors
TEN-T autoceļu tīkls
- Nacionālas - Starpreģionālas nozīmes transporta koridors
- Reģionālas nozīmes transporta koridors
- Lauksaimniecības teritorija
- Augstvērtīgā lauksaimniecības teritorija
- Mežu teritorija
- Ūdeņu teritorija
- Īpaši aizsargājamā dabas teritorija
- Tūrisma enkurteritorija
- Industriālā teritorija
- Dzelzceļš
- Plānotais Dobeles apvedceļš
- Mobilitātes punkts

Attēls 5: Dobeles novada telpiskās struktūras un elementu vēlamā attīstība

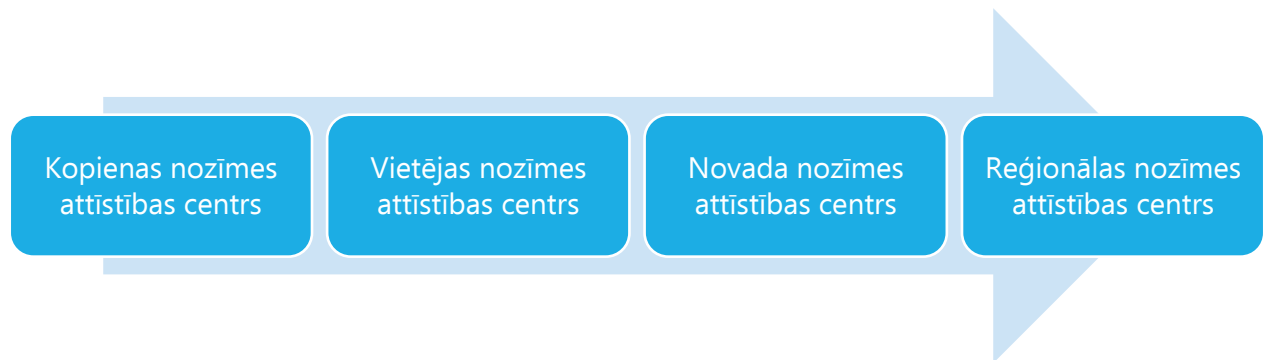
3.1. Apdzīvojuma struktūra un priekšlikumi attīstības centru izvietojumam

Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam (2020) apvienotā Dobeles novada apdzīvojuma struktūru veido **2 pilsētas** (Auce un Dobele) un **37 ciemi**¹², kam vietējo pašvaldību teritorijas plānojumos noteikts ciema statuss un robežas, un viensētas. Bez šiem apdzīvojuma veidiem normatīvajos aktos noteikti arī **mazciemi**¹³, kurus vēlams iekļaut perspektīvajā novada apdzīvojuma struktūrā.

3.1.1. Vēlamā telpiskā struktūra

Dobeles novada teritorijas harmoniskas un līdzsvarotas attīstības priekšnoteikums ir dažādu līmeņu attīstības centru, ciemu un lauku viensētu savstarpējā mijiedarbība, kvalitatīvu atbilstošu pakalpojumu pieejamība un modernas infrastruktūras attīstība. Tas sekmēs uzņēmējdarbības aktivitāti, jaunu darbavietu radīšanu un nodrošinās kvalitatīvu dzīves vidi iedzīvotājiem. IAS nosaka 4 līmeņu attīstības centrus, papildus definējot arī specializētos attīstības centrus un funkcionāli nozīmīgas vietas:

Izvērtējot vēsturiski izveidojušās apdzīvojuma struktūras izvietojumu, apdzīvoto vietu apbūves struktūru, attīstības potenciālu, apkāpnes teritorijas, iedzīvotāju skaitu, infrastruktūras un publisko pakalpojumu nodrošinājumu, kā arī balstoties uz nacionāla un reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem un ņemot vērā Dobeles novada pašvaldības stratēģiskos uzstādījumus, tiek noteikts šāds attīstības centru līmeņu iedalījums:¹⁴

¹² Bēne, Īle, Lielaucē, Ķeule, Vītiņi, Ukri, Ķieģeļceplis, Vecauce, Vecmiķeļi, Sņikere, Ražotāji, Biksti, Naudīte, Penkule, Krimūnas, Jaunbērze, Kaķenieki, Miltiņi, Šķibe, Bērze, Zebrene, Apgulde, Annenieki, Akācijas, Ķirpēni, Auri, Gardene, Lejasstrazdi, Aizstrautnieki, Lielbērze, Liepziedi, Ceriņi, Tērvete, Augstkalne, Zelmeņi, Bukaiši, Kroņauce

¹³ Mazciems - vēsturiski izveidojusies apdzīvota vieta ar dominējošu izklaidu vai dominējošu koncentrētu apbūvi, kurai novada teritorijas plānojumā nav noteiktas robežas un kuras nosaukums ir iekļauts Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Vietvārdu datubāzē. Novada dome vai pašvaldības kompetentā institūcija nosaka mazciemā ietilpstošās adreses

¹⁴ Attīstības centrs – teritorija, kurā ir resursu (t.sk. cilvēkresursu), sociālo un ekonomisko aktivitāšu koncentrācija un kas veicina apkārtējās teritorijas attīstību

Attīstības centra līmenis	Apdzīvotā vieta	Raksturojums
Reģionālas nozīmes attīstības centrs ¹⁵	Dobeles Dobeles piepilsētas areāls ¹⁶ , ko veido ciemi Ceriņi un Liepziedi, kā arī apdzīvota vieta Parūķis, kam nav noteikts ciema statuss	Reģionālas nozīmes attīstības centrs ir nozīmīgs reģiona kultūras un ražošanas centrs ar attīstītu sociālo infrastruktūru un daudzveidīgiem pakalpojumiem. Dobeles pilsēta ir arī novada administratīvais centrs. Pilsētas potenciāls ievērojami pārsniedz pārējo novada apdzīvoto vietu potenciālu un arī nākotnē Dobeles turpinās attīstīties kā reģionālas nozīmes ekonomiskais un administratīvais centrs, kur koncentrēti pakalpojumi un dažādas ekonomiskās aktivitātes.
Novada nozīmes attīstības centrs	Auces Auces piepilsētas areāls , ko veido ciems Vecauce	Lai veicinātu Dobeles novada teritorijas līdzsvarotību un policentrisku attīstību, Auces definēta kā novada nozīmes attīstības centrs. Novada nozīmes attīstības centrs sniedz apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem publiskos pakalpojumus un nodrošina darba vietas (t.sk. piegulošām teritorijām). Šeit koncentrēti pakalpojumi, kuri nodrošina pievilcīgu dzīves vidi un priekšnoteikumus ekonomikas attīstībai. Jānodrošina visa veida infrastruktūras attīstība, pamata pakalpojumi (izglītības, veselības, sociālo u.c.), mājokļu, kultūras, brīvā laika pavadīšanas iespējas un uzņēmējdarbības aktivitātes.
Vietējas nozīmes attīstības centri	Bēne, Lielaucē, Īle, Ukri, Biksti, Naudīte, Penkule, Krimūnas, Jaunbērze, Kaķenieki, Šķibe, Auri, Gardene, Lejasstrazdi, Aizstrautnieki, Bērze, Zebrene, Kroņauce, Tērvete, Augstkalne, Bukaiši, Zelmeņi	Vietējas nozīmes attīstības centri noteikti, lai nodrošinātu pamatpakalpojumu pieejamību pēc iespējas tuvāk iedzīvotājiem. Ciems, kura funkcijas un apkalpes zona nozīmīga plašākā lauku teritorijā. Ilgtermiņa mērķis vietējas nozīmes attīstības centriem - nodrošināt lauku apdzīvotuma saglabāšanu un identitāti un pamata pakalpojumu pieejamību, mājokļu pieejamību.
Kopienas nozīmes attīstības centrs ¹⁷	Ķevele, Vītiņi, Miltiņi, Apgulde, Annenieki, Akācijas, Ķirpēni, Lielbērze	Ciems ar statusu un robežu, ar noteiktu pakalpojumu grozu, bet noteikti saglabājot vai potenciāli attīstot publisku teritoriju, piemēram, bibliotēku, kultūras namu / telpas u.c., kas pieder pašvaldībai, kā arī publiskas ārtelpas teritoriju/as.

¹⁵ Definēts Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 (Latvija 2030)

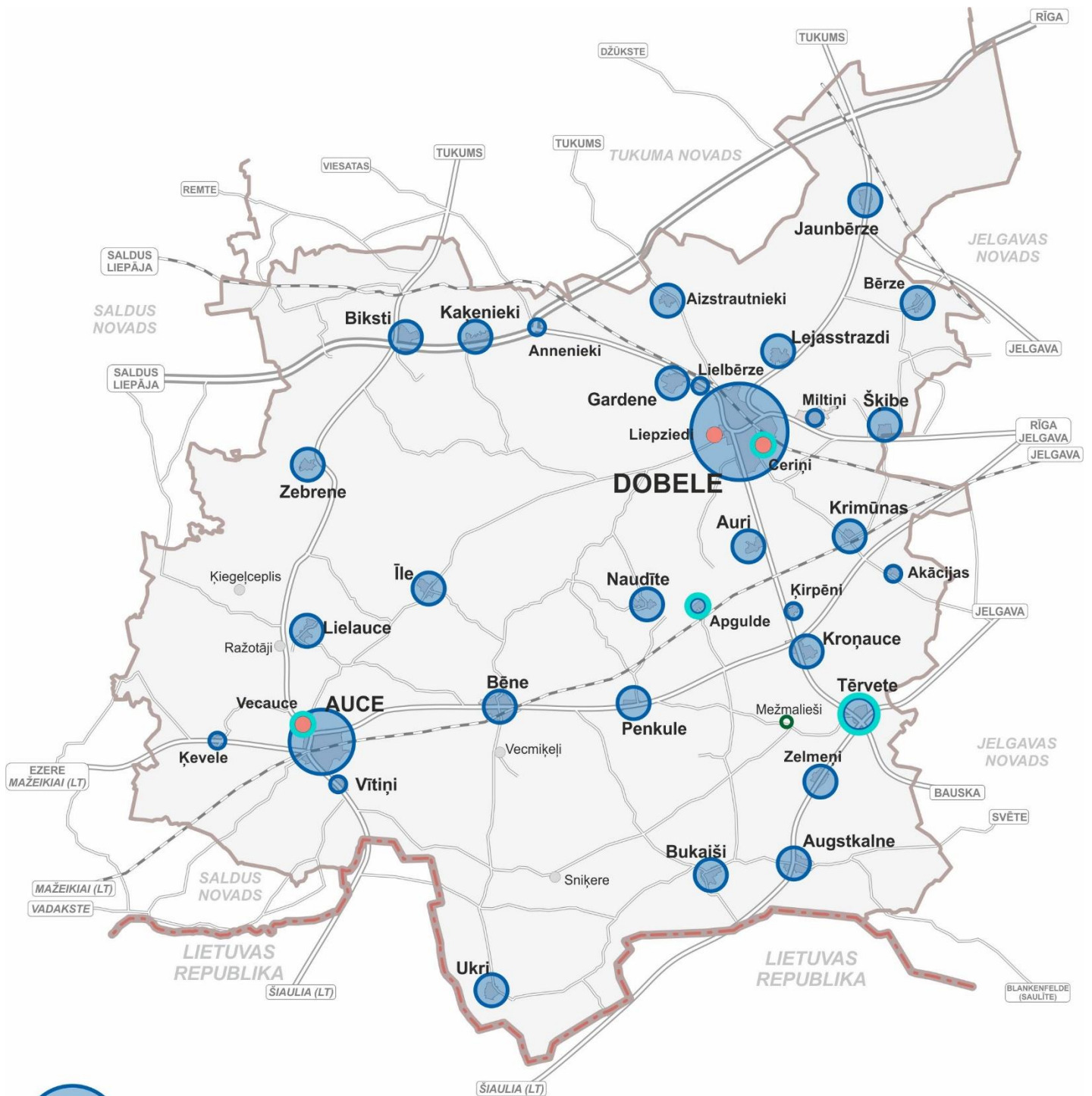
¹⁶ Ar pilsētām saistīta attīstības telpa, kam ir izteikta funkcionālā kopība

¹⁷ Noteikti šajā plānošanas dokumentā, ar mērķi sniegt lielākas iespējas tiem ciemiem, kuri neklasificējas kā novada vai vietējas nozīmes attīstības centri, bet tie ir būtiski elementi Dobeles novada attīstības centru struktūrā

Attīstības centra līmenis	Apdzīvotā vieta	Raksturojums
Specializētie attīstības centri	Apgulde, Tērvete, Vecauce, Ceriņi	<p>Ciemi, kuriem ir kāda īpaša, unikāla funkcija, novada attīstībai nozīmīgs pakalpojums vai specializācija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apgulde - nacionālo interešu objekts – militārās jomas attīstība, • Tērvete – tūrisma, dabas un kultūrvēstures attīstības centrs, SIA Rehabilitācijas centrs "Tērvete" kā kultūrvēsturisks arhitektūras piemineklis un rehabilitācijas centrs, • Vecauce - praktiskais izglītības un zinātnes centrs - LLU mācību un pētījumu saimniecība "Vecauce", • Ceriņi – LLU APP "Dārzkopības institūts" un P.Upīša Dārzkopības muzejs.
Funkcionāli nozīmīga vieta	Mežmalieši	<p>Funkcionāli nozīmīga vieta ir objekts vai teritorija, kas atrodas lauku teritorijā - ārpus pilsētām un ciemiem, un sniedz devumu visam novadam vai reģionam pakalpojumu sniegšanā vai identitātes veicināšanā, vai ekonomikas veicināšanā: Sociālās aprūpes centrs (SAC) "Tērvete".</p>

Katram attīstības centra līmenim definēts pieejamo un plānoto pakalpojumu klāsts, ko nosaka tā esošais ekonomiskais attīstības līmenis, infrastruktūra, cilvēkresursi, izvietojums un sasniedzamība. Detalizētu attīstības centros pieejamo un plānoto pakalpojumu klāstu skat. *1.pielikumā Pakalpojumu klāsts attīstības centros.*

Dobeles novada apdzīvojamā telpiskajā struktūrā pastāv vairāki ciemi, kuriem teritorijas plānojumā ir noteikts ciema statuss un robežas: Ķieģeļceplis, Vecmiķeļi, Sniķere un Ražotāji. Šo ciemu attīstība galvenokārt saistīta ar esošo lauksaimnieciskās ražošanas nodrošināšanu, dzīvojamo teritoriju funkciju nodrošinājumu un atsevišķu ražošanas uzņēmumu darbību, savukārt ciemi Vecauce, Liepziedi, Ceriņi un Parūķis, kam nav noteikts ciema statuss, ir piepilsētas ciemi un apdzīvota vieta, kam ir kopīga robeža, interešu teritorijas un funkcionālā sasaiste ar pilsētu. Novada apdzīvojamā struktūru veido lauku viensētas, un lauku viensētas un viensētu grupas ir novada apdzīvojamā struktūras neatņemama sastāvdaļa, kuru pastāvēšana veicina vienmērīgu lauku apdzīvotību, kā arī saglabā raksturīgu Latvijas lauku kultūrainavu un tradīcijas.

- Reģionālas nozīmes attīstības centrs
- Novada nozīmes attīstības centrs
- Vietējas nozīmes attīstības centrs
- Kopienas nozīmes attīstības centrs

- Specializēts attīstības centrs
- Piepilsētas ciems
- Funkcionāli nozīmīga vieta
- Cita apdzīvota vieta

Attēls 6: Attīstības centru iedalījums un izvietojums

3.1.2. Vadlīnijas attīstības plānošanai

A1	Dobeles novada teritorijas plānojumā, lokālplānojumos, tematiskajos plānojumos, detālplānojumos un citos attīstības plānošanas dokumentos veicināt novada teritorijas daudzcentru (policentriskas) un hierarhiski strukturētas apdzīvojuma sistēmas attīstību.
A2	Atbilstoši attīstības centra līmenim, veidot līdzsvaru starp teritorijā izvietoto dzīvojamo teritoriju, dabas un apstādījumu teritoriju, industriālo teritoriju, publisko teritoriju un pakalpojumu klāstu, to daudzveidību un pieejamību.
A3	Veicināt viedā ciema ideju, lai atzītu un atbalstītu Latvijas lauku kopienu labās prakses ceļā uz viedumu, daudzinozot iedzīvotāju centienus un jau ieviestos risinājumus, kas īstenoti, lai veidotu aktīvāku, iesaistošāku kopienas dzīvi un inovatīvus risinājumus esošajiem izaicinājumiem.
A4	Koncentrēt dzīvojamās apbūves attīstību pilsētu un ciemu teritorijās. Apbūvi koncentrēt ap esošajiem inženiertikliem, tos paplašinot.
A5	Atbalstīt kompleksi un kompakti plānotas jaunu ciemu teritorijas, attīstītājam paredzot atbilstošu publisko infrastruktūru, paredzot transporta infrastruktūras risinājumus, inženiertehniskās apgādes nodrošinājumu, daudzveidīgu teritorijas izmantošanu, teritorijas sasniedzamību ar sabiedrisko transportu, teritorijas pārvaldības nodrošinājumu, publisko ārtelpu nodrošinājumu.
A6	Izvērtēt ar Dobeles infrastruktūru nodrošināto ciemu Ceriņi un Liepziedi, kā arī apdzīvotās vietas Parūķis iekļaušanu Dobeles teritorijā, tādejādi paredzot pilsētas teritorijas paplašināšanu ar blīvu apbūvi.
A7	Izvērtēt ar Auces infrastruktūru nodrošināto Vecauces ciema iekļaušanu Auces teritorijā, tādejādi paredzot pilsētas teritorijas paplašināšanu ar blīvu apbūvi.
A8	Attīstīt pilsētvidi, pilsētu un ciemu telpu un tās dažādos elementus, lai iedzīvotājiem un viesiem radītu vēlmi uzturēties tajā pēc iespējas ilgāk, satikties, pavadīt laiku pastaigās, pārbraucienos ar velosipēdu vai citiem mikromobilitātes rīkiem, kā arī palielinātu drošības sajūtu.
A9	Uzlabot pilsētu un ciemu vides kvalitāti un vides pieejamību. Veidot harmonisku dzīves vidi pilsētās un ciemos, ar pieejamu publisko ārtelpu – parkiem, skvēriem, bērnu rotaļu laukumiem un atpūtas teritorijām, gājēju ietvēm un velosipēdistu ceļiem.
A10	Izstrādājot teritorijas plānojumus un pārskatot ciemu robežas, izslēgt no tām mežu zemes un lauksaimniecības teritorijas lielās platībās.
A11	Pilsētu un ciemu teritorijās, pārbūvējot ielu infrastruktūru, rūpēties par mazaizsargāto satiksmes dalībnieku drošības uzlabošanu un kvalitatīvu ielu telpas labiekārtojumu.
A12	Pilsētu un ciemu teritorijās attīstīt pašvaldības dzīvojamo fondu un publisko infrastruktūru, veicināt privāto mājokļu būvniecību un mājokļu energoefektivitātes paaugstināšanu.

A13	Nav atbalstāma jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritoriju izvietojuma plānošana trokšņa robežvērtību pārsniegšanas zonā.
A14	Pilsētu, ciemu un mazciemu teritorijās, kā arī to un viensētu tiešā tuvumā nepieļaut iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes pasliktināšanu ar trokšņu, smaku vai cita veida piesārņojumu.
A15	Visā novada teritorijā rezervēt teritorijas uzņēmējdarbības, tajā skaitā ražošanas un investīciju piesaistes mērķiem. Plānojot ražošanas objektu, industriālo teritoriju attīstību un citu blīvas apbūves izvietojumu, izvērtēt pieejamo inženierinfrastruktūru un jaudas, un transporta infrastruktūru, kā arī iespējas to attīstībai.
A16	Plānojot apdzīvoto vietu inženiertehnisko nodrošinājumu, atbalstīt inovatīvas un videi draudzīgas, un energoresursus taupošas tehnoloģijas.
A17	Sekmējot esošo viensētu saglabāšanu, nodrošināt normatīvo regulējumu atdalīt no nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemēm teritorijas līdz 1 ha ap esošajām viensētām to uzturēšanai.
A18	Veicināt SIA Rehabilitācijas centrs "Tērvete" attīstību par Zemgales reģiona un pārrobežu nozīmes veselības centru ar atbilstošu pakalpojumu un infrastruktūras līmeni.

3.1.3. Dobeles pilsētas telpiskās struktūras vēlamā attīstība

Dobeles pilsēta pazīstama kā lielu, spēcīgu, ar ilggadīgu pieredzi bagātu un inovatīvu tehnoloģiju uzņēmumu pilsēta, kur tiek attīstīta dažādu produkcijas veidu ražošana, galvenokārt - ķīmiskā rūpniecība, pārtikas ražošana, lauksaimniecības produktu pārstrāde, tekstilrūpniecība, metālapstrāde un kokapstrāde, sveču un būvmateriālu ražošana.

Dobeles pilsētas nākotnes attīstības redzējums:

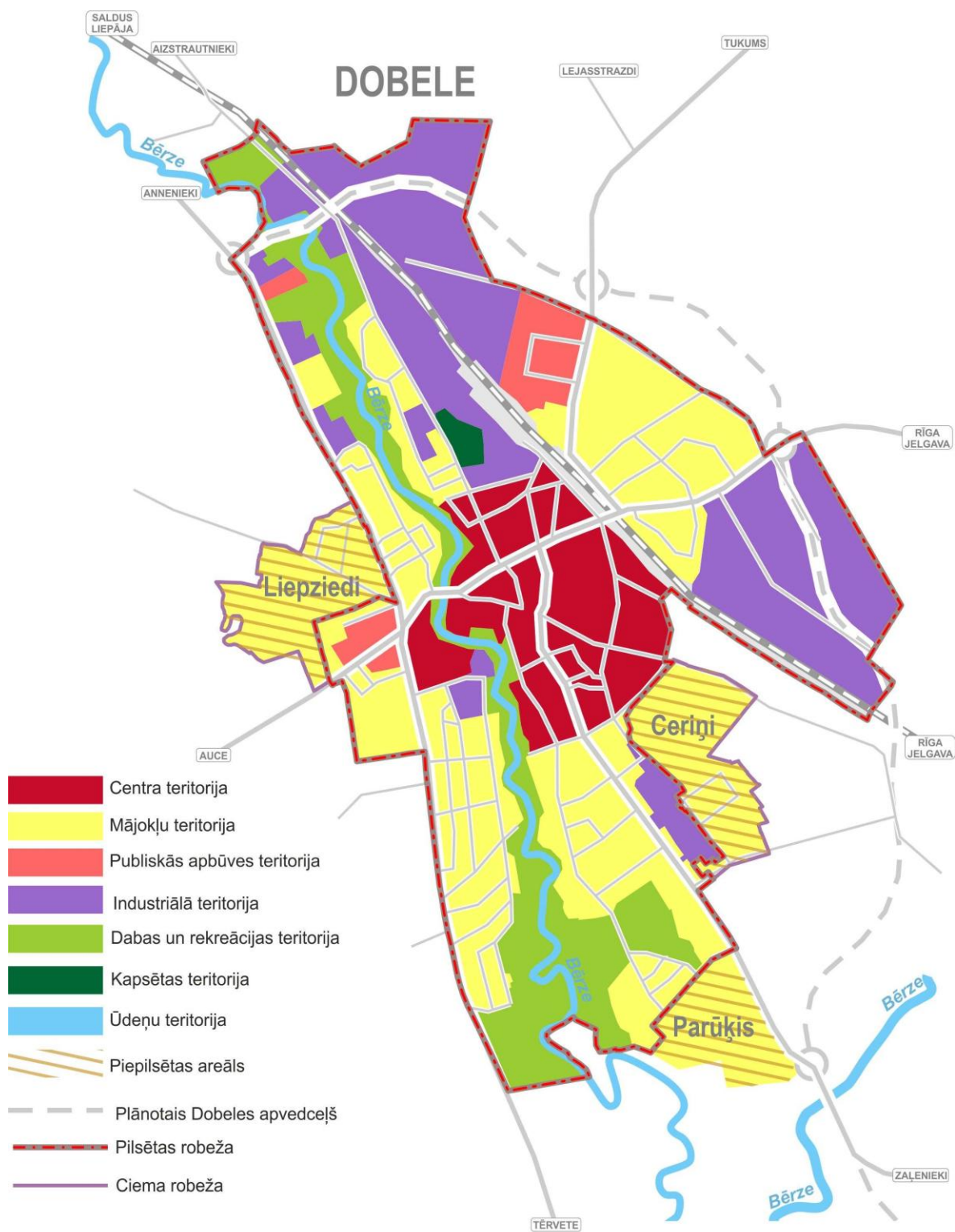
- novada sociālās un ekonomiskās **attīstības virzītājspēks**, kurā ir plaša dažādu resursu pieejamība;
- plaši pieejami novada pārvaldes **administratīvie pakalpojumi**, valsts iestāžu pakalpojumi un darījumi vai valsts iestāžu reģionālo struktūrvienību pakalpojumi;
- kvalitatīva **dzīves vide** ar sakārtotu ielu un inženiertīklu infrastruktūru, attīstītu kultūras, sporta un atpūtas infrastruktūru;
- attīstīta **dzelzceļa satiksme** ar Jelgavu, Rīgu un Liepāju;
- pievilcīga vide un kvalitatīvi pakalpojumi **tūristiem**;
- pieejama kvalitatīva dažādu līmeņu **izglītība**;
- pieejami **ārstniecības** iestāžu (gan ambulatorie, gan stacionārie) pakalpojumi;

- attīstīta **zinātniski pētnieciskā** infrastruktūra – Dārzkopības institūts, biznesa inkubators;
- attīstīta ķīmiskā un metālapstrādes **rūpniecība**, lauksaimniecisko produktu **pārstrāde** un **pārtikas ražošana**.

Dobeles pilsētas telpiskās struktūras attīstības perspektīvā izdalīti šādi galvenie struktūras elementi un telpas:

- **Centra teritorija** – teritoriju raksturo vēsturiski izveidojusies daudzfunkcionāla izmantošana ar jauktu dzīvojamo un publisko apbūvi, kultūrvēsturisko, tūrisma objektu īpatsvars, zaļā ārtelpa un vides pieejamība. Te izvietots pilsētas galvenais sabiedriskais un pakalpojumu centrs. Tajā ietilpst arī Dobeles vecpilsēta, kas ir viena no novada kultūrvēsturiski nozīmīgajām un tūrisma enkurteritorijām.
- **Mājokļu teritorija** - teritoriju raksturo mazstāvu un daudzstāvu daudzdzīvokļu namu un savrupmāju dzīvojamā apbūve, apkaimju sabiedriskie un pakalpojumu centri ar teritorijas funkcionēšanai nozīmīgiem publiskiem objektiem, kā arī zaļā ārtelpa un vides pieejamība.
- **Publiskās apbūves teritorija** - teritoriju raksturo komerciālu vai nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu apbūve ar atbilstošu infrastruktūru.
- **Esošās industriālās teritorijas un perspektīvās industriālo teritoriju attīstības zonas** Lauku ielā, Elektriības ielā un Spodriības ielā. Industriālās teritorijās atbalstāma visa veida saimnieciskās darbības attīstība, izņemot darbības, kas rada vides un pilsētas kā dzīves vides kvalitātes pasliktināšanās riskus.
- **Dabas un rekreācijas teritorija** - nodrošina rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides un līdzīgu funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves.
- **Ūdens teritorija** - pilsētas teritorijā esošā Bērzes upe, kuras izmantošana saistīta ar ūdenssaimniecisku izmantošanu un rekreāciju. Sakārtota un uzlabota pilsētas vide, izveidojot iedzīvotājiem publiski pieejamas rekreācijas zonas un labiekārtotas teritorijas ūdensobjekta krastā.
- **Piepilsētas areāls** - izvērtēt ar Dobeles infrastruktūru nodrošināto ciemu Ceriņi un Liepziedi, kā arī apdzīvotās vietas Parūķis iekļaušanu Dobeles teritorijā.
- **Mobilitāte un transporta infrastruktūra** – pilsētā jānodrošina efektīva un integrēta transporta infrastruktūra un sistēma, kas nodrošina ērtu un drošu pārvietošanos visiem, kas šeit dzīvo, strādā un viesojas. Attīstāmi mobilitātes un mikromobilitātes punkti.

Plānotais **Dobeles pilsētas apvedceļš** ziemeļu un dienvidu virzienā, pa kuru tiktu novirzīta smagā autotransporta plūsma, tādējādi būtiski uzlabojot Dobeles pilsētvides kvalitāti un satiksmes drošību.

Attēls 7: Dobeles pilsētas vēlamā telpiskās struktūras attīstība

3.1.4. Auces pilsētas telpiskās struktūras vēlamā attīstība

Lai nodrošinātu Dobeles novada teritorijas līdzsvarotu un policentrisku attīstību, Auces pilsētas apdzīvojuma struktūras attīstības virziens definēts kā novada nozīmes attīstības centrs. Novada nozīmes attīstības centrs sniegs apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem publiskos pakalpojumus un nodrošinās darba vietas (t.sk. piegulošām teritorijām).

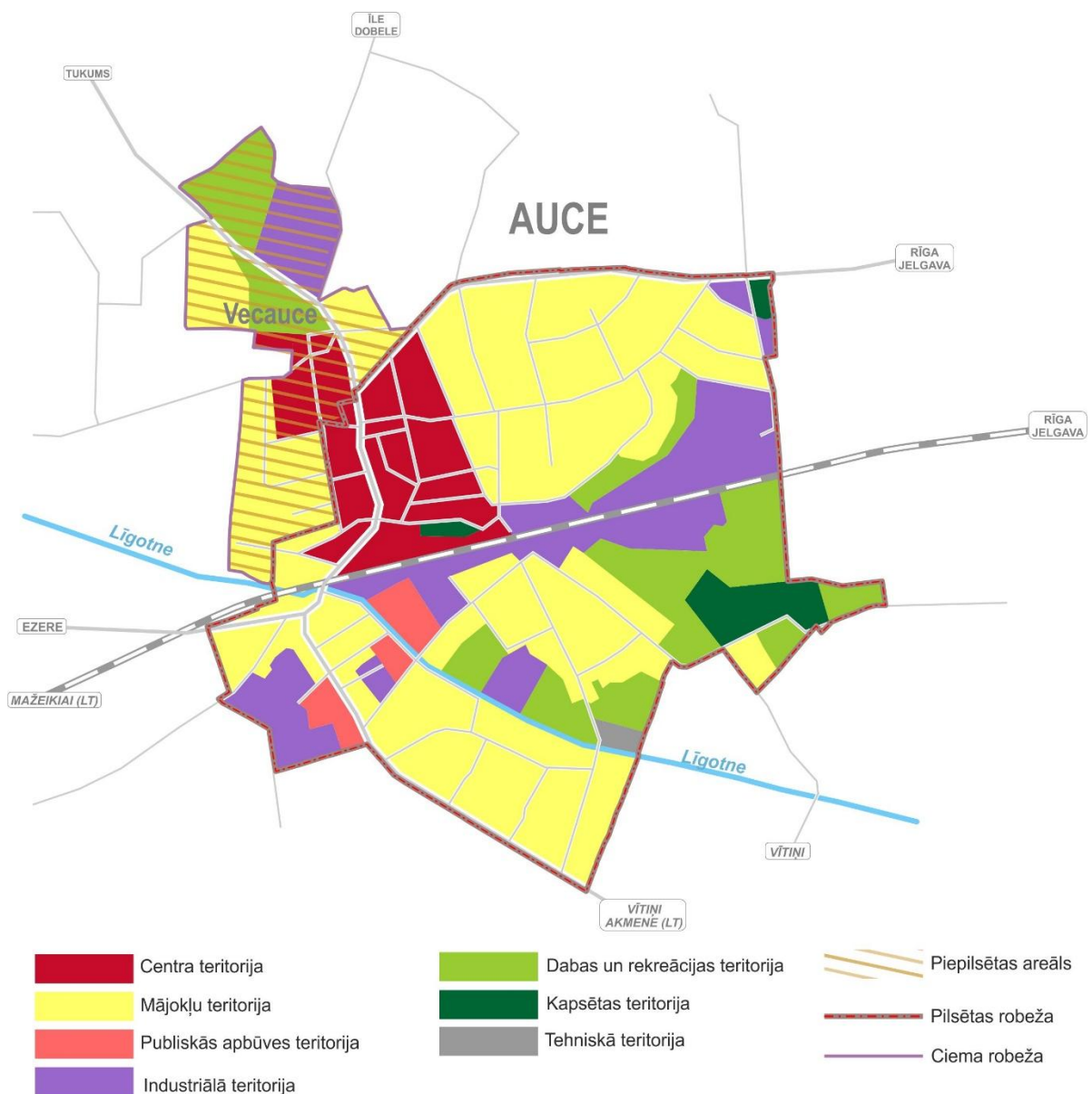
Auces pilsētā atrodas pašvaldības pārvaldes un sociālās infrastruktūras iestādes, kur var saņemt kultūras, izglītības un sociālos pakalpojumus. Vienlaicīgi Auce nodrošina gan dzīvesvietas, gan plaša spektra darbavietas ražošanā un pakalpojumu sfērā. Pilsētā ir pieejami arī ikdienā iedzīvotājiem nepieciešamie cita veida pakalpojumi, piemēram, tirdzniecības, sadzīves u.c. pakalpojumi.

Auces pilsētas piepilsētas areālā ar Vecauces ciemu attīstība tiek koncentrēta gan novada nozīmes attīstības centrā, gan tās tuvās ietekmes areālā – attīstot un pilnveidojot novada nozīmes attīstības centra pakalpojumus, attīstot centralizētos inženiertīklus (ūdensapgādes tīkli, sadzīves kanalizācijas tīkli, siltumapgādes tīkli, apgaismojums u.c.), transporta infrastruktūras pārbūvi un pilnveidošanu (ielu pārbūve, gājēju trotuāru pilnveide, velosatiksmes infrastruktūras izbūve), attīstot dzīvojamās apbūves teritorijas, publiskās ārtelpas teritorijas.

Auces pilsētas telpiskās struktūras attīstības perspektīvā izdalīti šādi galvenie struktūras elementi un telpas:

- **Centra teritorija** – teritoriju raksturo vēsturiski izveidojusies daudzfunkcionāla izmantošana ar jauktu dzīvojamo un publisko apbūvi, kultūrvēsturisko apbūvi un labiekārtotu publisko ārtelpu. Aspazijas laukums veido pilsētas telpisko centru, ap kuru Raiņa ielas pusē un abpus skvēram ir sagrupēti jauktas apbūves kvartāli, kas tiek izmantoti galvenokārt darījumiem (veikali, tirgus, sadzīves pakalpojumi) un publiskajai apbūvei. Centra teritorijā iekļauta arī Vecauces muižas apbūve ar centrālo ēku Vecauces pils un ar to funkcionāli saistītā teritorija.
- **Mājokļu teritorija** - teritoriju raksturo mazstāvu 2 – 3 stāvu daudzdzīvokļu namu un savrupmāju dzīvojamā apbūve, kā arī zaļā ārtelpa. Dzīvojamās apbūves teritorijas izvietotas izklaidus pa pilsētas teritoriju. Starp dzīvojamās apbūves kvartāliem atrodas arī atsevišķi publiskās apbūves objekti.
- **Publiskās apbūves teritorija** – teritoriju raksturo komerciālu vai nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu apbūve ar atbilstošu infrastruktūru.
- **Industriālā teritorija** – teritoriju raksturo rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritoriju organizācija ar inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. Esošo industriālo apbūves teritoriju saglabāšana un jaunu attīstība abpus dzelzceļa sliežu ceļiem Auces austrumdaļā.

- **Dabas un rekreācijas teritorijas** - nodrošina rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides un līdzīgu funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. Pilsētas struktūrā nozīmīga loma ir apstādījumiem un zaļumsaimniecībai - gan skvēriem, ielu apstādījumiem, gan teritorijām ar dabisku apaugumu iekškvartālos. Plašas pļavas atrodas pilsētas austrumu daļā, abpus dzelzceļa sliežu ceļiem. Pilsētas austrumu daļā atrodas arī Lāčkalna meža teritorija.
- **Mobilitāte un transporta infrastruktūra** - pilsētā jānodrošina efektīva un integrēta transporta infrastruktūra un sistēma, kas nodrošina ērtu un drošu pārvietošanos visiem, kas šeit dzīvo, strādā un viesojas. Attīstāmi mobilitātes un mikromobilitātes punkti.

Attēls 8: Auces pilsētas vēlamā telpiskās struktūras attīstība

3.2. Galvenie transporta koridori un inženierinfrastruktūra

3.2.1. Vēlamā telpiskā struktūra

Kvalitatīva, integrēta un droša transporta infrastruktūra ir viens no būtiskākajiem priekšnosacījumiem ikvienas teritorijas - arī Dobeles novada attīstībai, nodrošinot iekšējo un ārējo sasniedzamību. Inženierinfrastruktūra, tās nodrošinājums, kvalitāte un attīstība nodrošina vietu un teritoriju attīstību kopumā. Laba transporta infrastruktūra nosaka vietas ērtu sasniedzamību un ir viens no galvenajiem pakalpojumu eksportspējas faktoriem, savukārt attīstīta inženierinfrastruktūra nosaka gan iedzīvotāju dzīves kvalitāti, gan uzņēmējdarbības attīstības iespējas.

Mobilitātes punkti ir dažādu līmeņu transporta mezgli ar pamatuzdevumu ikvienam to lietotājam nodrošināt ērtus dažādu transporta veidu savienojumus vienkopus, piedāvājot alternatīvus pārvietošanās veidus (t.sk. koplietošanas transportlīdzekļus) un mazinot nepieciešamību izmantot privāto autotransportu. Tie nodrošina mobilitātes pakalpojumu pieejamību vienuviet un veicina multimodālas un ilgtspējīgas transporta sistēmas attīstību. Mobilitātes punkti ir gan kā brauciena sākuma punkts, gan kā pārsēšanās iespēja no viena transporta veida citā.

Mikromobilitātes punkti nodrošina iespēju nokļūt līdz tuvākajam sabiedriskajam transportam, t.sk. līdz tuvākajam mobilitātes punktam, kā arī nodrošina atbalsta infrastruktūru "pirmajam" un "pēdējam" kilometram.

Dobeles novada **autoceļu tīkls** un **transporta infrastruktūra**:

- starptautiskas nozīmes transporta koridors, TEN-T autoceļu tīkla sastāvdaļa - valsts galvenais autoceļš A9 Rīga – Liepāja,
- nacionālas – starpreģionālas nozīmes transporta koridors – valsts reģionālie autoceļi P95 Jelgava – Tērvete – Lietuvas robeža, P96 Pūri – Auce – Grīvaiši un P104 Tukums – Auce – Lietuvas robeža,
- reģionālas nozīmes transporta koridors – valsts reģionālie autoceļi P97 Jelgava – Dobeles – Annenieki, P98 Jelgava – Tukums, P102 Dobeles – Jaunbērzes un P103 Dobeles – Bauskas,
- novada nozīmes autoceļi, ko veido valsts vietējas nozīmes autoceļi un pašvaldības ceļi. Šiem autoceļiem ir būtiska loma, lai nodrošinātu visu teritoriju sasniedzamību, lai novads attīstītos līdzsvaroti,

- mobilitātes punkti attīstāmi Dobelē un Aucē, uzlabojot sabiedriskā transporta (autobusi un vilcieni) savienojumus, vienlaicīgi attīstot alternatīvus pārvietošanās veidus,
- mikromobilitātes punkti attīstāmi pilsētās autostāvvietu vietās, pilsētas centra teritorijā – nokļūšanai no punkta līdz punktam vai līdz tuvākajai sabiedriskā transporta pieturvietai, pasažieru uzņemšanai/izlaišanai. Galvenokārt paredzama mikromobilitātes elementu novietne, īres pakalpojumi, elektroiekārtu uzlādes iespējas. Attīstāma arī mikromobilitātes infrastruktūra.

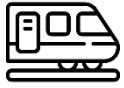
Esošais autoceļu tīkls novadā ir pietiekami funkcionāls, taču būtiski **jāpaaugstina autoceļu kvalitāte**, tos pārbūvējot un uzlabojot segumu. Pēdējos gados īstenoti nozīmīgi autoceļu infrastruktūras uzlabošanas projekti, bet autoceļu kvalitāte joprojām ir viens no galvenajiem sabiedrības neapmierinātības iemesliem.

IAS ietvaros noteikti **prioritāri uzlabojamie autoceļi**, to **posmi**:

- valsts reģionālā autoceļa P96 Pūri – Auce – Grīvaiši posms no Auces virzienā uz Ķeveli, Auces pilsētas robeža - Saldus novada robeža,
- valsts vietējās nozīmes autoceļi vai to posmi:
 - V1101 Dobeles – Lestene - Tukums, autoceļa posms no Dobeles līdz valsts galvenajam autoceļam A9,
 - V1106 Augstkalne – Bukaiši – Bēne,
 - V113 Bēne – Ukri visā autoceļa garumā,
 - V1128 Dobeles – Īle – Auce, autoceļa posms Īle - P104,
 - V1117 Auce - Ķevely visā autoceļa garumā, svarīgs arī Karaļavotu sasniedzamībai,
 - V1116 Auce – Vadakste, posms Auces pilsētas robeža - Saldus novada robeža,
 - V1137 Pievadceļš Lielaucēi visā autoceļa garumā,
 - V1111 Vītiņi – Vētras – Krustiņi – Tērvete, autoceļa posms P104 - V1113 (Vētras),
 - V1142 Šķibe – Pikšas uz Pikšām un Jelgavu,
 - valsts vietējā autoceļa V1103 Šķibes skola – Bērzes posms no V1142 līdz Bērzi.

Ņemot vērā, ka Dobeles šķērsos tranzītiela, t.i., Brīvības iela, pa kuru notiek intensīva visa veida transporta kustība, plānošanas dokumentos noteikts un iezīmēts plānotais **Dobeles pilsētas apvedceļš** ziemeļu un dienvidu virzienā, pa kuru tiktu novirzīta smagā

autotransporta plūsma, tādējādi būtiski uzlabojot Dobeles pilsētvides kvalitāti un satiksmes drošību.

Novada teritoriju šķērso **3 dzelzceļa līnijas**: Tukums II - Jelgava, Jelgava – Liepāja un Glūda – Reņģe. Pasažieru pārvadājumi notiek pa dzelzceļa līniju Jelgava – Liepāja, kravas pārvadājumi notiek pa dzelzceļa līniju Tukums II un Jelgava, kā arī 2020. gadā atjaunotajā Jelgavas – Mažeīķu dzelzceļa līnijā. Perspektīvā šajā dzelzceļa līnijā varētu tikt atjaunota arī pasažieru satiksme. Bēnē ir attīstīts dzelzceļa kravu pārkraušanas punkts.

Attiecībā uz infrastruktūru, kas piemērota **velosipēdistiem**, pieprasījums pēc attīstītākas un savstarpēji integrētas velosatiksmes infrastruktūras būtiski pieaug.

Lai velosatiksmes infrastruktūra pildītu savas funkcijas, tai jābūt viegli saprotamai visiem satiksmes dalībniekiem, drošai un savienotai. Papildus - jāuzlabo velonovietnes un jānodrošina iespēja droši novietot velosipēdu pie visiem piesaistes punktiem.

Veloinfrastruktūra nav veidojama visās ielās, turklāt, ja braukšanas ātrums ir 30 km/h un zemāks, to var neizdalīt, bet ielās ir jāveido sajūta, ka tās ir ar samazinātu ātrumu ar satiksmi mierinošiem līdzekļiem.

Plānotā veloceļu attīstība, virzieni, kas noteikti, balstoties uz savienojamību ar cita transporta infrastruktūras mezgliem, kā arī ar jau esošo velotransporta infrastruktūru, veidojot pilsētas veloceļu turpinājuma posmus novada piepilsētas teritorijās pilsētnieku aktīvas atpūtas nodrošināšanai un videi draudzīga pārvietošanas veida popularizēšanai:

- **Dobele – Miltiņi - Šķibe - K.Ulmaņa piemiņas muzejs "Pikšas"**. Dobeles pilsēta savienota ar Bērzes pagasta Miltiņu ciematu (funkcionālā pilsētas teritorija), veloceļš turpināsies līdz Bērzes pagasta Šķibes ciemam un tālāk līdz K.Ulmaņa piemiņas muzejam "Pikšas",
- **Dobele - Pokaiņi**. Savienota Dobeles pilsēta ar Pokaiņu mežu, kas ir neparasts tūrisma objekts savu nostāstu dēļ. Tas atrodas 13 kilometru attālumā no Dobeles, braucot Īles virzienā,
- **Dobele - Auri** (funkcionālā pilsētas teritorija) – **Kroņauce - Tērvete**. Veloceļš no Dobeles pilsētas līdz Auru pagasta Auru ciemam - autoceļam P96 Pūri – Auce - Grīvaiši, tālāk turpinot līdz tūristu iecienītajam AS "Latvijas valsts meži" dabas parkam Tērvetē un autoceļam P95 Jelgava – Tērvete - Lietuvas robeža,
- **Dobele - Gauratas ezers**. Savienota Dobeles pilsēta ar pilsētnieku iecienītu atpūtas, rekreācijas vietu Gauratas ezeru. Tai pat laikā nodrošinot arī drošu pārvietošanos kājām un ar velotransportu Dobeles pagasta Lejasstrazdu (funkcionālā pilsētas teritorija) ciemata iedzīvotājiem,

- **Dobele - Krimūnas** (funkcionālā pilsētas teritorija). Savienota Dobeles pilsēta ar Krimūnu pagasta Krimūnu ciemu, kurš ir gan samērā blīvi apdzīvota lauku teritorija, gan tajā atrodas vairāki apskates objekti,
- veloceļš **Tērvetes ciemā**,
- veloceļš **Auces pilsēta - pagrieziens uz Lielauci - Lielaucē** gar valsts reģionālo autoceļu P104, 8 km garumā (savienota Auces pilsēta ar Lielaucē ciemu, kurā atrodas viens no lielākajiem un atpazīstamākajiem Auces apkārtnes tūrisma objektiem - Lielaucē ezers ar Lielaucē pili),
- **Auces pilsēta - Bēnes ciems**, gar valsts reģionālo autoceļu P96, 11 km garumā (savieno divas lielākās bijušā Auces novada apdzīvotās vietas),
- **Vītiņi - Lietuvas Republikas robeža**, gar valsts reģionālo autoceļu P104, 4 km garumā (pamatojoties uz ciešajām sadarbības saitēm ar Akmeni),
- veloceļu attīstība sadarbībā ar **Lietuvas Republikas pierobežas apdzīvotām vietām** (Akmene, Jaunakmene, Žagare).

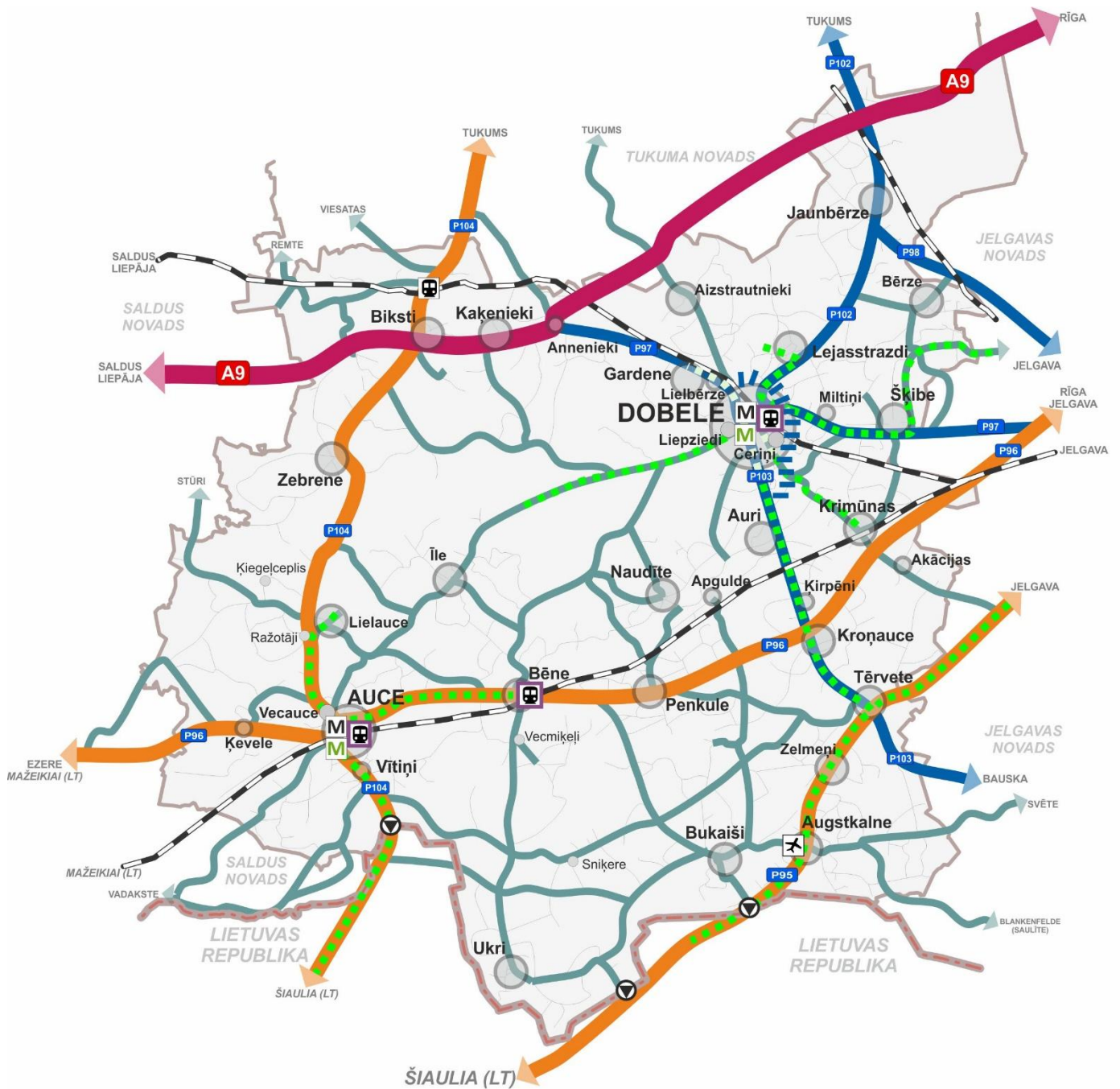
Dobeles novada inženiertehnisko infrastruktūru veido centralizētās ūdensapgādes, kanalizācijas, siltumapgādes, elektroapgādes, gāzes apgādes un sakaru nodrošināšanas sistēmas tīkli un objekti, hidrotehniskās un meliorācijas būves, kā arī atkritumu saimniecības infrastruktūra.

Centralizētās **ūdenssaimniecības** (ūdensapgāde un sadzīves kanalizācija) pakalpojumi tiek sniegti Dobelē, Aucē, Bēnē, Bikstos, Naudītē, Penkulē, Krimūnās, Jaunbēzē, Kaķeniekos, Kroņaucē, Tērvetē (daudzdzīvokļu mājai "Labrenči"), Augstkalnē, Īlē, Lielaucē, Ķēvelē, Vītiņos (savienots ar Auces pilsētas centralizētiem tīkliem), Ukros, Miltiņos, Šķibē, Bēzē, Zebrenē, Apguldē, Akācijās, Ķirpēnos, Auros, Gardenē, Lejasstrazdos, Aizstrautniekos, Bukaišos, Lielbēzē, Vecaucē (daļēji savienots ar Auces pilsētas centralizētiem tīkliem), Dzeguzēnos, Mežmaliešos (SAC "Tērvete"), Liepziedos un Ceriņos. Perspektīvā turpināt attīstīt, modernizēt notekūdeņu attīrīšanas ietaises, paplašināt ūdensvada un kanalizācijas tīklus apdzīvotās vietās.

Centralizēti **siltumapgādes** pakalpojumi pieejami Dobelē, Aucē, Bēnē (no koģenerācijas stacijas), Lielaucē un Kroņaucē.

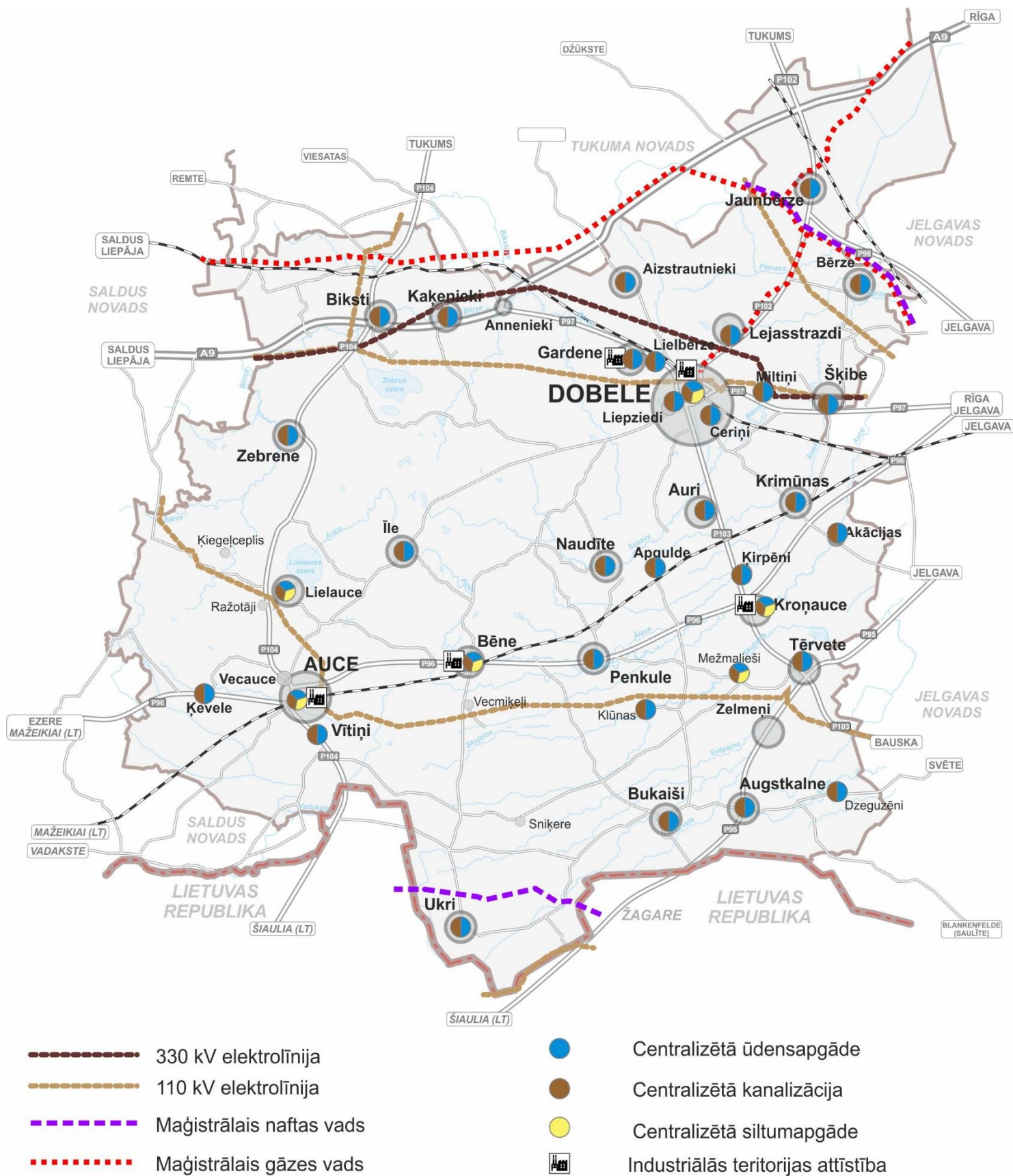
Dobeles novada teritoriju šķērso dažādas maģistrālas **elektrolīnijas** (330kV, 110kV, 20kV elektrolīnijas), kā arī maģistrālie **gāzes un naftas vadi** (Ukru pagastu šķērso naftas vads Polocka - Mažeiki (Baltkrievija - Lietuva).

Uzņēmējdarbības aktivitāte ir viens no svarīgākajiem novada attīstības rādītājiem, kas raksturo dzīves līmeņa un darba vides kvalitāti, kā arī konkurētspējas līmeni. Industriālo teritoriju gan esošo, gan plānoto attīstībai svarīga ir kvalitatīva autoceļu pieejamība un nodrošinājums ar inženiertīkliem un objektiem.

	Starptautiskas nozīmes transporta koridors
TEN-T autoceļu tīkls		Plānotais velosipēdu ceļš
	Nacionālas - Starpreģionālas nozīmes transporta koridors		Plānotais Dobeles apvedceļš
	Reģionālas nozīmes transporta koridors		Mobilitātes punkts
	Novada nozīmes transporta koridors		Mikromobilitātes punkts
	Dzelzceļš/ Dzelzceļa stacija		Dzelzceļa kravu pārkraušanas punkts
	Pašvaldības ceļš		Lidlauks (nesertificēts)
	Velosipēdu ceļš		Valsts robežas šķēršošanas vieta

Attēls 9: Transporta infrastruktūras attīstība

Attēls 10: Maģistrālie un centralizētie inženiertīkli, industriālo teritoriju attīstība

3.2.2. Vadlīnijas attīstības plānošanai

T1	Nodrošināt visu apdzīvoto vietu - gan pilsētas un ciemu, gan atsevišķu viensētu, ražošanas, pakalpojumu u.c. objektu lauku teritorijā sasniedzamību pa labas kvalitātes autoceļiem.
T2	Veicināt visu novada attīstības centru sasniedzamību pa melnā seguma (asfalta) ceļiem.
T3	Nodrošināt plānveidīgu pašvaldības ceļu tīkla uzturēšanu un pārbūvi, kā arī aktīvi līdzdarboties valsts autoceļu tīkla kvalitātes uzlabošanā.
T4	Ņemot vērā lauksaimniecības nozares nozīmīgo lomu novada ekonomikā, veicināt pašvaldības grants seguma ceļu fonda saglabāšanu un jauna attīstību aktīvās lauksaimnieciskās darbības vietās.
T5	Veicināt ielu tehniskā stāvokļa sakārtošanu un uzlabošanu, nodrošinot pilsētu un ciemu dzīves vides drošību un pievilcību.
T6	Atbalstīt velosipēdu ceļu, gājēju ceļu, pastaigu un tūrisma taku tīkla attīstību un to integrāciju kopējā transporta un tūrisma un atpūtas infrastruktūras pakalpojumu tīklā.
T7	Atbalstīt satiksmes mierināšanas pasākumus ielās, kurās var neveidot velosatiksmes infrastruktūru.
T8	Pie starptautiskas, nacionālas - starpreģionālas un reģionālas nozīmes transporta koridoriem attīstīt uzņēmējdarbību atbalstošu infrastruktūru, transporta apkalpes infrastruktūras objektu tīklu u.tml.
T9	Atbalstīt videi draudzīgu satiksmes veidu un elektromobilitātes infrastruktūras attīstību (dzelzceļa satiksme, sabiedriskais transports, velotransports, elektromobiļi, ūdenstransports un kājāmgājēji).
T10	Atbalstīt elektrotransporta (elektromobiļu, elektrovelosipēdu u.c. mikromobilitātes līdzekļu) uzlādes, nomas un tehniskās apkopes staciju veidošanu.
T11	Veicināt kravu pārvadājumu dzelzceļa infrastruktūras modernizēšanu un uzlabošanu, kravu tranzītu, ar mērķi paaugstināt kravas pārvadājumu plūsmu un sekmēt dzelzceļa pakalpojumu plašāku izmantošanu novada teritorijā.
T12	Veicināt sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamību, pielāgojot maršrutu un reisu laika izvēli faktiskām vajadzībām. Uzlabot savstarpējās saites - sabiedriskā transporta nodrošinājums un labs ceļu stāvoklis – starp novada attīstības centriem, kā arī kaimiņu pašvaldību centru sasniedzamībai.
T13	Domājot par iedzīvotāju mobilitātes uzlabošanu, īpaši lauku teritorijās un ciemos, kā arī sarūkšanas tendenci, nākotnē attīstāms sabiedriskais transports pēc pieprasījuma.
T14	Veicināt mazās aviācijas un tai piemērotās infrastruktūras attīstību novadā.
T15	Nodrošināt pašvaldības pārziņā esošās ūdenssaimniecības sistēmas attīstību, modernizāciju un veicināt sadarbību ar maģistrālo inženierkomunikāciju turētājiem, lai nodrošinātu atbilstošas energoapgādes jaudas gan ražošanas, gan publiskās, gan māsaimniecību vajadzībām un nodrošinot augstas kvalitātes sakaru infrastruktūru – telekomunikācijas un datu pārraides tīklus, veicināt platjoslu interneta attīstību.

T16	Sakārtot pilsētas lietusūdens apsaimniekošanas sistēmu (ūdens savākšanu, aizvadišanu, attīrīšanu un novadišanu ūdenstīpēs vai infiltrāciju). Izvērtēt ilgtspējīgas lietusūdens apsaimniekošanas izveides iespējas.
T17	Nodrošināt integrētu infrastruktūras attīstību, t.sk. īstenojot ielu un autoceļu izbūvi un pārbūvi, proaktīvi paredzēt sakaru infrastruktūras attīstību.
T18	Atbalstīt platjoslas infrastruktūras attīstību.
T19	Plānojot apdzīvoto vietu inženiertehniskā nodrošinājuma būvniecību un paplašināšanu, jāizvēlas videi draudzīgi risinājumi, lai mazinātu vides piesārņojumu.
T20	Uzlabot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu un attīstīt dalītās atkritumu savākšanas sistēmas.
T21	Atbalstīt "zaļo enerģiju" - alternatīvo energoapgādes veidu un videi draudzīgu tehnoloģiju attīstību, izmantojot vietējos atjaunojamos energoresursus - koksnī (piemēram, ciršanas atliekas, sīkkoksnī u.c.), salmus, biogāzi, zemes / ūdens siltumsūkņus, saules enerģiju u.c.
T22	IAS nosaka, ka Dobeles novada administratīvajā teritorijā nav atbalstāma vēja elektrostaciju būvniecība apdzīvoto vietu tuvumā, novada ainaviski vērtīgās teritorijās, augstvērtīgajās lauksaimniecības zemēs. Detalizētas prasības vēja elektrostaciju būvniecību, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, nosakāmas teritorijas plānojumā.

3.3. Dabas teritoriju telpiskā struktūra

3.3.1. Vēlamā telpiskā struktūra

Dabas teritoriju telpiskā struktūra ietver galvenos dabas elementus – lauksaimniecības teritorijas, mežu un purvu teritorijas, ūdeņu teritorijas, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kā arī zemes dziļu resursus.

Nozīmīgākie dabas resursi Dobeles novadā ir plašās lauksaimniecības teritorijas (**57,3%** no kopējās Dobeles novada teritorijas), t.sk. augstvērtīgās lauksaimniecības teritorijas, kas ietver gan nacionālas nozīmes, gan vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorijas un meža teritorijas (**30,9 %**).

Lauku teritorijas telpiskās struktūras elementa lauksaimniecības teritoriju saglabāšana un attīstība ir svarīga, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem.

Lauku teritorijas telpiskās struktūras elementa meža teritorijas saglabāšana ir svarīga, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un ar mežu saistīto galveno – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo – funkciju īstenošanai. Novada teritorijā ir Zebrus - Īles liels mežu masīvs, kuru AS "Latvijas Valsts meži" apsaimnieko ar papildus nosacījumiem, lai iedzīvotājiem un tūristiem sniegtu plašāku un kvalitatīvāku ekosistēmu pakalpojumu klāstu.

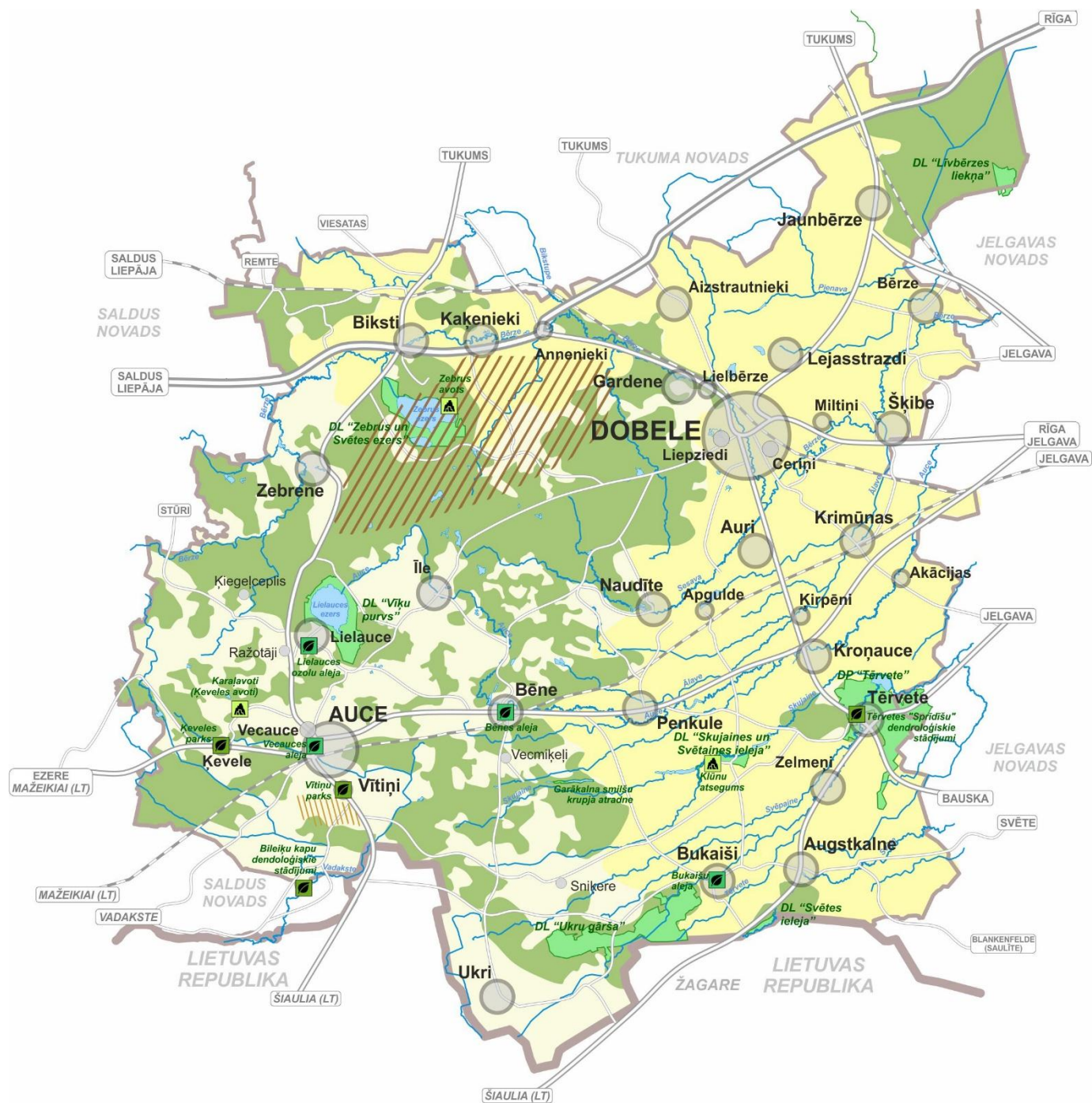
IAS atbalsta, ka lauksaimniecības un mežsaimniecības apsaimniekošanā tiek izmantotas gan tradicionālas, gan inovatīvas metodes, notiek zināšanu pārnese no novadā esošajām lauksaimniecības un mežsaimniecības zinātniskajām platformām - LLU mācību un pētījumu saimniecība "Vecauce", LLU APP "Dārzkopības institūts", SIA "Latvijas Finieris Mežs", LVMI "Silava", u.c. un zinātniskā darbība šajās nozarēs novadā ir attīstīta starptautiskā līmenī.

Novada teritorija ir bagāta ar **ūdens resursiem**. Bijušais Auces novads atrodas Ventas un Lielupes upju baseinā, teritorijā atrodas vai to šķērso 17 ūdensteces (nozīmīgākās Auce un Bērze) un 23 ūdenstilpes (lielākā – Lielauces ezers). Bijušā Dobeles novada teritorijas ūdensteces ietilpst Lielupes baseinā, arī Dobeles novada teritoriju šķērso Bēzres upe, kas ir viena no nozīmīgākajām novada teritorijā, kā arī Auces upe. Bijušā Dobeles novada teritorijā atrodas 13 ūdenstilpes (nozīmīgākais Zebrus ezers). Arī bijušā Tērvetes novada teritorija ietilpst Lielupes baseina apgabalā, nozīmīgākās teritoriju šķērsojošās upes ir Svēte un Auce. Tāpat teritorijā atrodas 10 mākslīgās ūdenstilpes. Uz atsevišķām ūdenstecēm ir izbūvētas mazās hidroelektrostacijas.

Novada teritorijā (Annenieku, Bikstu, Zebrenes un Naudītes pagasts) atrodas valsts nozīmes **zemes dziļū** nogabals "Dobeles struktūra", kur perspektīvā varētu tikt izveidots starptautiskas nozīmes infrastruktūras objekts – Dobeles gāzes krātuve, kas būtu šāda veida lielākais objekts Eiropā. Novadā atrodas valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradne – kaļķakmens atradne "Auce" Vītiņu pagastā.

Dobeles novada teritorijā atrodas **7 Natura 2000 teritorijas**¹⁸ - dabas liegumi: "Viķu purvs", "Ukru gārša", "Svētes ieleja", "Skujaines un Svētaines ieleja", "Zebrus un Svētes ezers" un "Līvberzes liekņa", kā arī dabas parks "Tērvete". Bez Natura 2000 teritorijām **īpaši aizsargājami** ir arī citi **objekti**: t.sk. Garākalna smilšu krupja atradne, Bēnes aleja, Lielauces ozolu aleja un Vecauces aleja, Zebrus avoti, Bukaišu aleja, Tērvetes "Sprīdišu" dendroloģiskie stādījumi un Klūnu atsegums, kā arī dižkoki un mikroliegumi, kas plaši atrodami visā Dobeles novada teritorijā.

18 Eiropas Savienības valstu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkls

	Lauksaimniecības teritorija		Derīgo izrakteņu teritorija
Valsts nozīmes kaļķakmens atradne "Auce"
	Mežu teritorija		Valsts nozīmes zemes dziļu nogabals
"Dobeles struktūra"
	Ūdeņu teritorija		Aleja
	Augstvērtīgā lauksaimniecības teritorija		Dendroloģisks stādījums
	Īpaši aizsargājamā dabas teritorija		Ģeoloģisks / ģeomorfoloģisks piemineklis

Attēls 11: Dabas teritoriju telpiskā struktūra

3.3.2. Vadlīnijas attīstības plānošanai

D1	Tiek atbalstīta daudzveidīga lauksaimniecības teritoriju izmantošana un apbūve – dažādota lauksaimnieciskā darbība, viensētu tipa apbūve, apbūve tūrismam, rekreācijai un citai publiskai apbūvei, t.sk. aizsardzības un drošību iestāžu apbūvei, dīķsaimniecību izveidei, derīgo izrakteņu ieguvei, rūpnieciskai apbūvei u.c., cik tālu tas nav pretrunā ar normatīvo aktu prasībām, nepasliktina blakusesošo nekustamo īpašumu izmantošanas iespējas un neapdraud augstvērtīgo lauksaimniecības zemju saglabāšanu lauksaimnieciskai izmantošanai un ilgtspējīgu attīstību.
D2	Lauksaimniecībā izmantojamās zemes un meža zemes lietošanas kategorijas maiņai prioritāri paredzēt teritorijas ar zemāko zemes kvalitātes novērtējumu un teritorijas, kas novietojuma un konfigurācijas dēļ nav piemērotas izmantošanai lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā.
D3	Bez pamatotas vajadzības neplānot lauksaimniecības un meža zemju transformēšanu citos zemes izmantošanas veidos.
D4	Veicināt lauksaimnieciskās ražošanas dažādošanu, līdztekus tradicionālajām lauksaimniecības nozarēm attīstot bioloģisko lauksaimniecību, biškopību, zivsaimniecību, netradicionālo lauksaimniecību (sēņu, dzērveņu, ārstniecības augu, slieku, gliemežu, vēžu, paipalu u.tml. audzēšanu).
D5	Visā novada teritorijā atbalstīt meža teritoriju izmantošanu medību un dabas tūrismam, sportam, atpūtai un pakalpojumu sniegšanai, kā arī aizsardzības un drošības iestāžu apbūvei.
D6	Nodrošināt publisko ūdensobjektu pieejamību atpūtas un tūrisma mērķiem, ieskaitot nepieciešamos labiekārtošanas pasākumus.
D7	Piekļuves iespējas publiskajiem ūdeņiem turpmākajā novada plānošanas dokumentu izstrādē prioritāri plānot pa pašvaldībai piederošiem nekustamajiem īpašumiem.
D8	Sekmēt esošo meliorācijas sistēmu saglabāšanu, atjaunošanu, kā arī jaunu sistēmu izbūvi, novēršot lauksaimniecībā un mežsaimniecībā izmantojamo zemju vērtības samazināšanos.
D9	Veicināt derīgo izrakteņu ieguves apvienošanu ar augstas pievienotas vērtības produktu ražošanu.
D10	Neatbalstīt derīgo izrakteņu ieguvi pilsētās un ciemos, īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās (izņemot, ja to pieļauj īpaši aizsargājamo dabas teritoriju normatīvie akti un dabas aizsardzības plāni), kultūras pieminekļu un ainaviski vērtīgajās teritorijās. Teritorijas plānojumā izstrādāt detalizētas prasības derīgo izrakteņu ieguvei.

3.4. Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas un citas īpašas teritorijas

3.4.1. Vēlamā telpiskā struktūra

Ainaviski vērtīgās teritorijas un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas ir būtisks novada identitātes un atpazīstamības rādītājs, kas vienlaikus ir arī svarīgs tūrisma nozares piedāvājuma un attīstības veicinātājs.

Novada teritorija ietilpst 2 dažādos ainavu reģionos: 1) Dobeles – Auces ainavas reģionā un 2) Zemgales līdzenuma ainavas reģionā, kas ir iekļauta Latvijas kultūras kanona Ainavu sadaļā¹⁹.

Sekmējot novada attīstību, svarīgi neaizmirst arī par **kultūrvēsturisko mantojumu** (t.sk. arī par materiālā mantojuma saglabāšanu). Kopā Dobeles novada teritorijā atrodas 203 valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi.

Lai saglabātu un aizsargātu Zemgales reģionam raksturīgo kultūrvēsturisko ainavu, IAS izdala ainaviski vērtīgās teritorijas un ainaviskos ceļus.

Kā **kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas** noteiktas:

- Dobeles pilsētas vēsturiskais centrs (Dobeles),
- Tērvetes ciems,
- Areāls Auce, Vecauce (Vecauces pils) un Lielauce (Lielaucē pils),
- Areāls Bērzes ciems, Kārļa Ulmaņa piemiņas muzejs "Pikšas" Bērzes pagastā, Bērzes ūdensdzirnavas un Bērzes luterāņu baznīca,
- Augstkalne (Mežmuiža, t.i., skola un parks),
- Lustes pils (Jaunbērzes pagastā),
- Bikstu muiža un parks (Bikstu pagastā).

Kā **ainaviski vērtīgās teritorijas** noteiktas²⁰:

- Silkalnu - Krievkalnu ainava, Pokaiņu ainava pārklājās ar Zemgales reģiona – Zebrus - Lielaucē paugurainē ainavu telpu,
- Gauratē ezera, Lāču dīķa un tiem piegulošo teritoriju ainava ar Zemgales reģiona – Zemgales atklātā agro – ainavu,
- Sesavas upes ielejas ainava,
- Tērvetes ielejas ainavas telpa,
- lai saglabātu novada teritorijai raksturīgās kultūrvēsturiskās un dabas ainavas, IAS identificē arī ainavisko ceļus.

¹⁹ Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas kultūras kanons, Ainavas, 2021

²⁰ Noteiktas saskaņā ar Zemgales reģionālo ainavas un zaļās infrastruktūras plānu un Dobeles novada teritorijas plānojumu

Tūrisma nozares attīstības potenciāls, t.sk. tūrisma enkurteritorijas novadā veidojušās dažādu faktoru kopsakarībā:

- vēstures atstātais mantojums (pilskalni, pilsdrupas, muižu apbūves u.c.),
- dabas faktors (aizsargājamās dabas teritorijas un pieminekļi, koptās lauksaimniecības teritorijas Zemgales līdzenumā u.c.),
- uzņēmējdarbība, atpazīstamība, zīmoli.

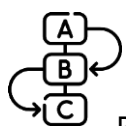
Tūrisma nozares attīstības virziens jābalsta, attīstot esošos **tūrisma enkurobjektus** un veidojot jaunus apskates, izziņas un pakalpojumu objektus, tādejādi paplašinot un dažādojot tūrisma veidus (piemēram, aktīvais tūrisms, dabas tūrisms, kultūras tūrisms, veselības tūrisms, lauku tūrisms, ekotūrisms) un veidojot kompleksu tūrisma piedāvājumu dažādām mērķauditorijām. IAS atbalsta augstas kvalitātes tūrisma infrastruktūras attīstību, pilnvērtīgi izmantojot labvēlīgos dabas apstākļus, skaisto ainavu, dabas resursus, kultūras mantojumu u.c. resursus, to harmonizējot ar saimnieciskās darbības veikšanu.

3.4.2. Vadlīnijas attīstības plānošanai

K1	Uzturēt ainavas daudzveidību un estētisko kvalitāti ainaviski vērtīgās teritorijās, piemēram, izvērtējot panorāmas skatu perspektīvu lauksaimniecības zemju apmežošanas gadījumos, nepieciešamības gadījumā plānojot ietekmi mazinošus pasākumus.
K2	Ainaviski vērtīgajās teritorijās nepieļaut raksturīgajai kultūrvēsturiskajai videi jaunu disharmonējošas apbūves veidošanu, t.i., inženierbūvju uzstādīšanu, derīgo izrakteņu ieguves vietu ierīkošanu, atkritumu poligonu ierīkošanu, biogāzes, koģenerācijas stacijas un citu līdzīga rakstura objektu izvietojumu.
K3	Tūrisma nozares prioritāte ir dažādas dabas un kultūrvēsturiskajai videi draudzīgas ar tūrisma un atpūtu saistītas aktivitātes un saimnieciskā darbība, kā arī tūrisma un atpūtas infrastruktūras attīstība.
K4	Veicināt jaunu pakalpojumu, amatniecības un mājražošanas attīstību novada teritorijā, paplašināt tūrisma infrastruktūru (viesu māju tīkls, kempingu teritorijas).
K5	Turpināt attīstīt Tērvetes ciemu kā novada tūrisma attīstības centru.
K6	Veicināt plānveidīgu kvalitatīvas, piesaistošas un integrētas tūrisma infrastruktūras attīstību novada teritorijā.
K7	Sekmēt novada materiālā kultūras mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un popularizēšanu, īpaši atbalstot aizsargājamo kultūras pieminekļu – arhitektūras, mākslas un citu pieminekļu funkcionālo izmantošanu (aizsardzības noteikumu pieļaujamā ietvarā).
K8	Veicināt jaunu, inovatīvu tūrisma produktu radīšanu, kas popularizē un/vai apsaimnieko aizsargājamās kultūras mantojuma objektus.

K9	Ņemt vērā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānos noteiktos apsaimniekošanas pasākumus teritoriju dabas vērtību saglabāšanai. Veicināt īpaši aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrādi, īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām, kurām tie nav izstrādāti.
----	--

3.5. Prioritāri attīstāmās teritorijas

Prioritāri attīstāmās teritorijas ir teritorijas vai areāli, kuru attīstība ir vitāli svarīga visai novada vai plašākai reģiona attīstībai, jo tā cieši ietekmē citu jomu attīstību.

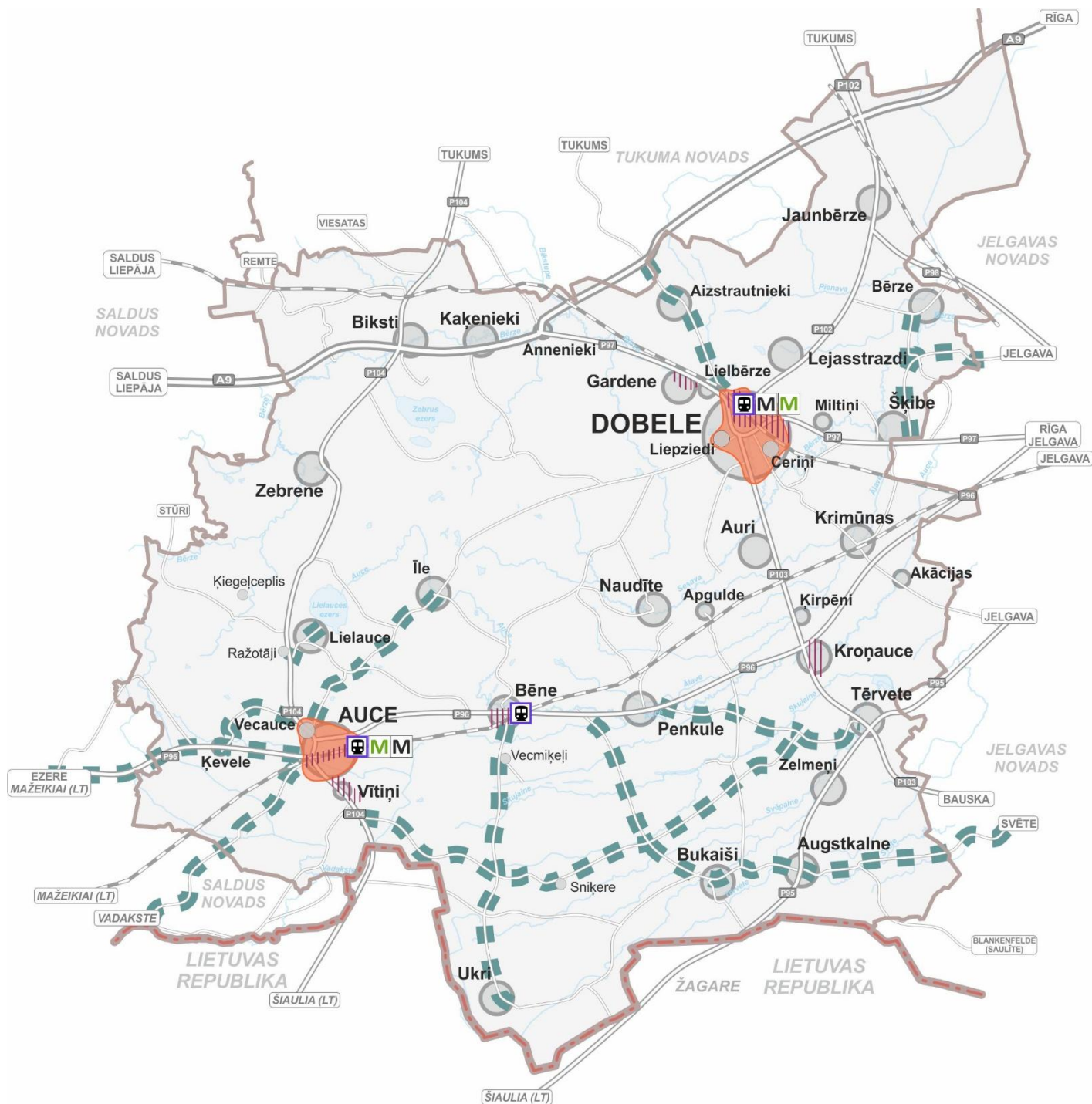
Būtiskākais Dobeles novada attīstības priekšnosacījums ir **ilgtspējīga mobilitāte un transporta infrastruktūras** kvalitātes uzlabošana - autoceļu un ielu atjaunošana visā novada teritorijā. Tas būtiski ietekmē virkni ilgtermiņā prioritāri atbalstāmu pārmaiņu: sekmē iedzīvotāju ērtu un drošu pārvietošanos, visa veida uzņēmējdarbības attīstību (*skat. 3.2. nodaļa Galvenie transporta koridori un inženierinfrastruktūra*).

Lai veicinātu pilsētu un lauku mijiedarbību, novada policentrisku attīstību, kā arī uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti, svarīgi veicināt **kvalitatīvu pakalpojumu** pieejamību novada attīstības centros. Prioritāri attīstāmi ir noteiktie attīstības centri, t.sk. tajos sekmējama pakalpojumu pilnveide un infrastruktūras attīstība (*skat. 3.1. nodaļa Apdzīvojuma struktūra un priekšlikumi attīstības centru izvietojumam*). Kā kompleksi un prioritāri attīstāmās teritorijas ir noteiktas **Dobeles** un **Auces**, kas veidojamas kā **pievilcīgas pilsētvides vietas**.

Iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes uzlabošanai, uzņēmējdarbības vides attīstībai un apkārtējās vides kvalitātes nepasliktināšanai svarīgi attīstīt un pilnveidot **centralizētos un maģistrālos inženiertīklus** (atjaunošana un modernizācija visā novada teritorijā).

Kā prioritāri attīstāmas teritorijas ir **industriālās teritorijas** (t.sk. to pieejamība), kas veicina uzņēmējdarbības attīstību un darba vietu nodrošinājumu.

Īpaši svarīgi attīstīt **elektronisko sakaru** infrastruktūru (t.sk. platjoslas tīkla pieejamību), lai visā novada teritorijā būtu pieejami kvalitatīvi interneta sakaru pakalpojumi, tādējādi sekmējot teritorijas kohēziju un ekonomisko aktivitāti lauku teritorijās.

- | Prioritāri attīstāmie ceļi
- Pilsētvides attīstības teritorija
- Industriālās teritorijas attīstība
- M Mobilitātes punkts
- M Mikromobilitātes punkts
- 🚂 Dzelzceļa kravu pārkraušanas punkts

Attēls 13: Prioritāri attīstāmās teritorijas

3.6. Funkcionālās sadarbības saites

Dobeles novadam jāstiprina sadarbība ar esošajiem un potenciālajiem sadarbības partneriem (pašvaldībām, uzņēmumiem, institūcijām u.c.), kas sekmēs izglītības, nodarbinātības, publisko pakalpojumu, transporta, vides infrastruktūras, kultūras un atpūtas, tūrisma, dabas aizsardzības un citu jomu attīstību ne tikai novadā, bet arī Zemgales plānošanas reģionā un ārpus tā.

Ņemot vērā ģeogrāfisko novietojumu, izteiktas funkcionālas saites Dobeles novadam ir ar **Jelgavas pilsētu**, kā arī **Rīgas pilsētu**. Uz šīm pilsētām Dobeles novada iedzīvotāji dodas strādāt, saņemt dažādus pakalpojumus, kas novadā pieejami tikai daļēji vai nav pieejami vispār, galvenokārt valsts iestāžu nodrošinātus pakalpojumus, tirdzniecības un sadzīves pakalpojumus, veselības aprūpes pakalpojumus, kā arī izmanto izglītības iespējas, kultūras un atpūtas iespējas un tūrisma piedāvājumu.

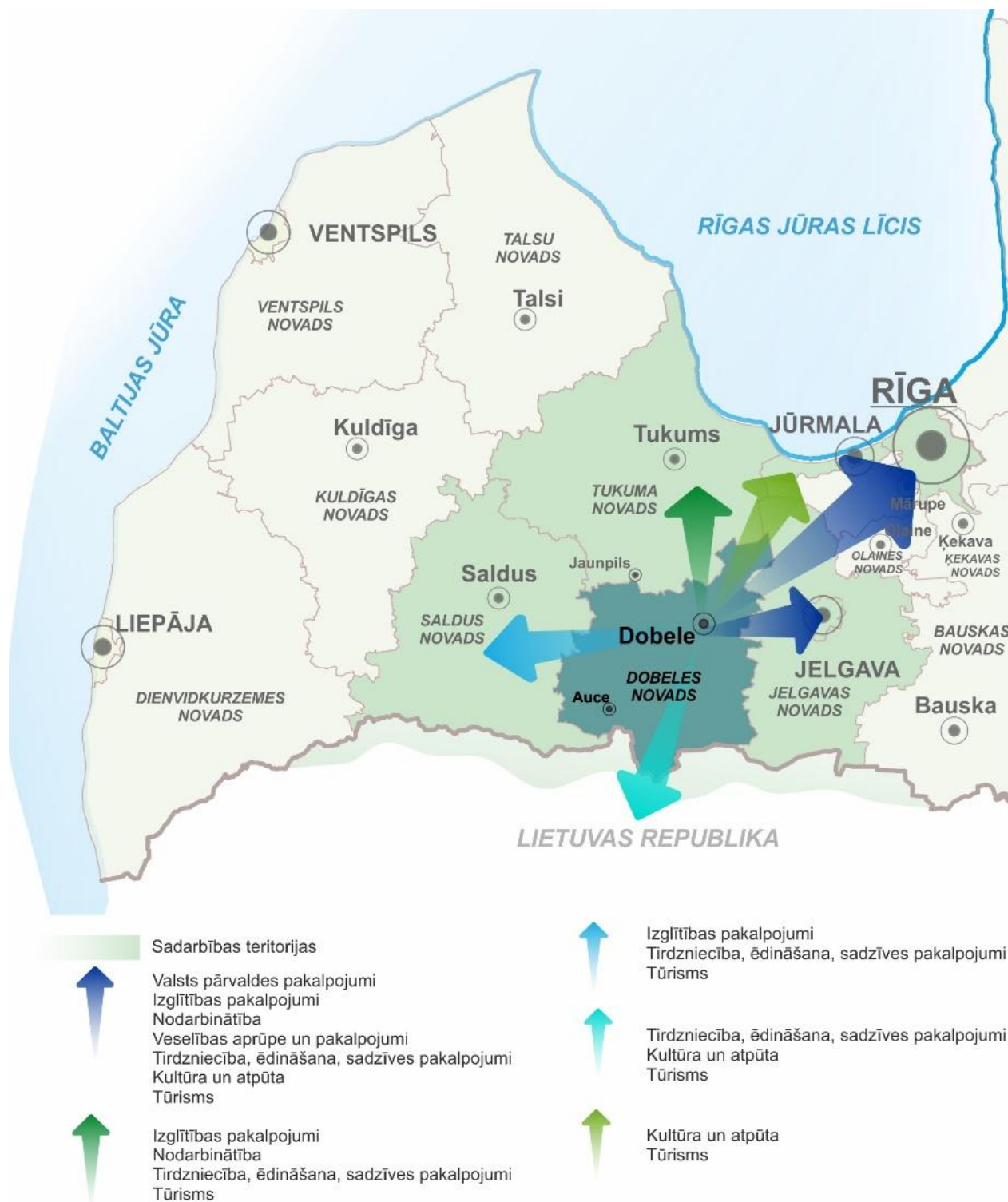
Ar **Saldus novada** Vadakstes, Jaunauces un Rubas pagastu funkcionālās saites veidojas izglītības jomā, Saldus novada skolēni apmeklē Auces vidusskolu. Tāpat arī šo Saldus novada tuvāko pagastu iedzīvotāji apmeklē Auces pilsētā pieejamos tirdzniecības un sadzīves pakalpojumus. Veselības aprūpes jomā Saldus novada iedzīvotāji izmanto SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca" sniegtos stacionāros pakalpojumus. Sadarbība noris tūrisma nozares pakalpojumu dažādošanā.

Ar **Tukuma novadu** kopīgās intereses un sadarbība veidojas izglītības jomā, nodarbinātībā, tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu pieejamībā, īpaši ar Dobeles novada Bikstu un Annenieku pagastiem.

Dobeles novada sadarbības veicināšana ar citām pašvaldībām tūrisma nozares attīstībā, t.i., jaunu tūrisma kopproduktu veidošanā un kultūras mantojuma tradīciju saglabāšanā.

Pierobežas teritorijā izteiktas funkcionālās saites ir ar **Lietuvas Republikas** Jaunakmenes pilsētu (*Naujoji Akmenė*), ar ko vieno tirdzniecības, kultūras un tūrisma sakari.

Dobeles novada pašvaldība realizē vairākus sadarbības projektus ar Lietuvas Republikas pierobežas reģiona pašvaldībām un citām ārvalstu pašvaldībām dažādās jomās – tūrisma, izglītības, kultūras, amatniecības, publisko pakalpojumu, drošības un efektivitātes uzlabošanā, sociālajā, vides uzlabošanas un attīstības jomā, uzņēmējdarbības sadarbības jomā.

Attēls 14: Vietēja, reģionāla, nacionāla un starptautiska mēroga funkcionālās un pakalpojumu saites

1.pielikums. Pakalpojumu klāsts attīstības centros

IAS nosaka reģionālas nozīmes, novada nozīmes, vietējas nozīmes un kopienas nozīmes attīstības centros šādu minimālo pakalpojumu klāstu (esošo un plānoto):

Pieejamo un plānoto pakalpojumu klāsts reģionālas nozīmes attīstības centrā un novada administratīvā centrā (Dobele)	
Pārvalde - pašvaldības un valsts pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> pašvaldības un valsts pārvaldes iestāde vai valsts pārvaldes institūciju reģionālā struktūrvienība pašvaldības un valsts pakalpojumu pieejamība
Izglītība, zinātne, pētniecība	<ul style="list-style-type: none"> pirmsskolas izglītības iestāde vispārējās izglītības iestāde profesionālās ievirzes izglītības iestāde profesionālās izglītības iestāde mūžizglītības pakalpojumu un interešu izglītības centrs pētnieciskā un zinātnes iestāde jauniešu centrs
Sociālā aizsardzība un pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> sociālās aprūpes centrs Sociālā dienesta pakalpojumi
Veselības aprūpe	<ul style="list-style-type: none"> ambulatorās un stacionārās veselības aprūpes iestāde neatliekamā medicīniskā palīdzība zobārstniecība ģimenes ārsta prakses vieta
Kultūra, atpūta, sports	<ul style="list-style-type: none"> kultūras iestāde bibliotēka muzejs tūrisma informācijas centrs publiski pieejamas atpūtas un sporta teritorijas, t.sk., bērnu rotaļu laukumi, āra trenāžieri brīvdabas estrāde sporta halle
Sabiedriskā kārtība un drošība	<ul style="list-style-type: none"> Valsts policija un pašvaldības policija Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta brigāde
Komerc-pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> tirdzniecības un pakalpojumu objekti (veikali, kafējnīcas, frizētavas, aptiekas u.tml.) naktsmītnes (viesnīcas, viesu mājas, moteli u.tml.) u.c. tūrisma infrastruktūra finanšu pakalpojumi (bankas filiāle, bankomāts, vai cits pakalpojums) citu komerciālo pakalpojumu esamība (pakomāts u.c.) veterinārās medicīnas pakalpojumi
Mājvieta un tehniskā infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none"> dzīvojamais fonds daudzdzīvokļu māju iekšpagalmu labiekārtojums centralizētie komunālie pakalpojumi (ūdensapgāde, kanalizācija, siltumapgāde, gāzesapgāde u.c.) atkritumu apsaimniekošana efektīva un moderna energoapgādes un sakaru infrastruktūra (t.sk. internets) ielu apgaismojums pilsētas sabiedriskā transporta pieejamība

Pieejamo un plānoto pakalpojumu klāsts reģionālas nozīmes attīstības centrā un novada administratīvā centrā (Dobele)	
	<ul style="list-style-type: none"> • mobilitātes punkts, mikromobilitātes infrastruktūra • brīvpieejas interneta punkts (WI-FI punkts)
Uzņēmējdarbības vide	<ul style="list-style-type: none"> • teritorijas, kas paredzētas sabiedrisko un komercobjektu izvietojšanai • teritorijas, kas paredzētas ražošanas objektu attīstībai • konsultantu pakalpojumi (lauksaimniecības, mežsaimniecības, biznesa u.c.)

Pieejamo un plānoto pakalpojumu klāsts novada nozīmes attīstības centrā (Auce)	
Pārvalde - pašvaldības un valsts pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> • Auces pilsētas pārvalde • pašvaldības pakalpojumu pieejamība • Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs
Izglītība, zinātne, pētniecība	<ul style="list-style-type: none"> • pirmsskolas izglītības iestāde • vispārējās izglītības iestāde (t.sk. vidusskola) • profesionālās ievirzes izglītības iestāde • mūžizglītības pakalpojumi / pieaugušo izglītības un informācijas centrs • interešu izglītības centrs • jauniešu centrs
Sociālā aizsardzība un pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> • Sociālā dienesta pakalpojumi • multifunkcionāls dienas centrs
Veselības aprūpe	<ul style="list-style-type: none"> • ģimenes ārsta prakses vieta • zobārstniecības pakalpojumi • neatliekamā medicīniskā palīdzība
Kultūra, atpūta, sports	<ul style="list-style-type: none"> • kultūras iestāde (kultūras centrs) • brīvdabas estrāde • bibliotēka • muzejs • tūrisma informācijas centrs • publiski pieejamas atpūtas vietas, t.sk., bērnu rotaļu laukumi, āra treniņi un sporta teritorijas, iestādes
Sabiedriskā kārtība un drošība	<ul style="list-style-type: none"> • pašvaldības policija, valsts policijas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pakalpojumi
Komerc-pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> • tirdzniecības un pakalpojumu objekti (veikali, kafejnīcas, frizētavas, aptiekas u.tml.) • naktsmītnes (viesnīcas, viesu mājas, moteli u.tml.) u.c. tūrisma infrastruktūra • finanšu pakalpojumi (bankomāts, vai cits pakalpojums) • citu komerciālo pakalpojumu esamība (pakomāts u.c.) • veterinārās medicīnas pakalpojumi
Mājvieta un tehniskā infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none"> • dzīvojamais fonds • daudzdzīvokļu māju iekšpagalmu labiekārtojums • centralizētie komunālie pakalpojumi (ūdensapgāde, kanalizācija, siltumapgāde, gāzesapgāde u.c.) • atkritumu apsaimniekošana

Pieejamo un plānoto pakalpojumu klāsts novada nozīmes attīstības centrā (Auce)	
	<ul style="list-style-type: none"> • efektīva un moderna energoapgādes un sakaru infrastruktūra (t.sk. internets) • ielu apgaismojums • sabiedriskā transporta pieejamība • mobilitātes punkts, mikromobilitātes infrastruktūra • brīvpieejas interneta punkts (WI-FI punkts)
Uzņēmējdarbības vide	<ul style="list-style-type: none"> • teritorijas, kas paredzētas publisko un komercobjektu izvietojumam • teritorijas, kas paredzētas ražošanas objektu attīstībai • konsultantu pakalpojumi (lauksaimniecības, mežsaimniecības, biznesa u.c.)

Pieejamo un plānoto pakalpojumu klāsts vietējās nozīmes attīstības centros (Bēne, Īle, Lielauce, Ukri, Biksti, Naudīte, Penkule, Krimūnas, Jaunbērze, Kaķenieki, Šķibe, Lejasstrazdi, Aizstrautnieki, Bērze, Gardene, Auri, Zebrene, Kronauce, Tērvete, Augstkalne, Bukaiši, Zelmeņi)	
Pārvalde – pašvaldības un valsts pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> • pagasta pārvalde vai administrācija • pašvaldības pakalpojumi • valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs
Izglītība	<ul style="list-style-type: none"> • pirmsskolas izglītības iestāde vai pirmsskolas izglītības grupa/as pie vispārējās izglītības iestādes • vispārējās izglītības iestāde • profesionālās ievirzes izglītības iestāde • bērnu pieskatīšanas istaba • jauniešu centrs
Sociālā aizsardzība un pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> • Sociālā dienesta struktūrvienību pakalpojumi, t.sk. attālinātais klientu pieņemšanas punkts • sociālie pakalpojumi (dienas centrs, sociālā māja, higiēnas centrs, ģimenes atbalsta centrs, sociālais aprūpes centrs, u.c., sociālā darbinieka pieejamība) • dienas aprūpes centrs bērniem ar funkcionāliem traucējumiem "Bēne" • sociālā dzīvojamā māja
Veselības aprūpe	<ul style="list-style-type: none"> • doktorāts vai ģimenes ārsta prakse • zobārsta prakse • rehabilitācijas centrs "Tērvete" • neatliekamā medicīniskā palīdzība
Kultūra, atpūta, sports	<ul style="list-style-type: none"> • kultūras / tautas nams vai telpa kultūras pasākumiem • brīvdabas estrāde • bibliotēka vai grāmatu apmaiņas punkts • publiski pieejamas atpūtas teritorijas, t.sk., bērnu rotaļu laukumi, āra treniņi un sporta āra teritorijas vai telpas vai izglītības iestādes sporta infrastruktūra, kas ir publiski pieejama • sporta halle
Sabiedriskā kārtība un drošība	<ul style="list-style-type: none"> • Valsts un pašvaldības policijas pakalpojumi • Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Pieejamo un plānoto pakalpojumu klāsts vietējās nozīmes attīstības centros (Bēne, Īle, Lielaucē, Ukri, Biksti, Naudīte, Penkule, Krimūnas, Jaunbērze, Kaķenieki, Šķibe, Lejasstrazdi, Aizstrautnieki, Bērze, Gardene, Auri, Zebrene, Kroņauce, Tērvete, Augstkalne, Bukaiši, Zelmeņi)	
Komerc-pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> tirdzniecības un pakalpojumu objekti (veikals, kafējnīca, aptieka, skaistumkopšanas pakalpojumi u.tml.); tūrisma infrastruktūra citu komerciālo pakalpojumu esamība
Mājvieta un tehniskā infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none"> dzīvojamais fonds daudzdzīvokļu māju iekšpagalmu labiekārtojums centralizētie komunālie pakalpojumi (ūdensapgāde, kanalizācija, siltumapgāde, gāzes apgāde u.c.) atkritumu apsaimniekošana efektīva un moderna energoapgādes un sakaru infrastruktūra (t.sk. internets) ielu apgaismojums sabiedriskā transporta pieejamība
Uzņēmējdarbības vide	<ul style="list-style-type: none"> teritorijas, kas paredzētas publisko un komercobjektu izvietojšanai teritorijas, kas paredzētas ražošanas objektu attīstībai

Pieejamo un plānoto pakalpojumu klāsts kopienas nozīmes attīstības centros (Ķeule, Vītiņi, Miltiņi, Apgulde, Annenieki, Akācijas, Ķirpēni, Lielbērze)	
Izglītība	<ul style="list-style-type: none"> Bērzupes speciālā pamatskola (<i>atrodas ārpus Annenieku ciema</i>) jauniešu centrs
Sociālā aizsardzība un pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> sociālās palīdzības un pakalpojumu pieejamība (sociālā darbinieka pieejamība) VSAC "Zemgale" filiāle "Lielbērze"
Veselības aprūpe	<ul style="list-style-type: none"> neatliekamā medicīniskā palīdzība
Kultūra, atpūta, sports	<ul style="list-style-type: none"> bibliotēka vai lasītāju apkalpošanas punkts publiski pieejamas atpūtas teritorijas, t.sk., bērnu rotaļu laukumi, āra treniņi un sporta infrastruktūra, kas ir publiski pieejama
Sabiedriskā kārtība un drošība	<ul style="list-style-type: none"> Valsts un pašvaldības policijas, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pakalpojumi
Komerc-pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> mazumtirdzniecības preču tirdzniecība un pakalpojumi tūrisma infrastruktūra
Mājvieta un tehniskā infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none"> dzīvojamais fonds daudzdzīvokļu māju iekšpagalmu labiekārtojums centralizētie komunālie pakalpojumi (ūdensapgāde, kanalizācija u.c.) atkritumu apsaimniekošana efektīva un moderna energoapgādes un sakaru infrastruktūra (t.sk. internets) ielu apgaismojums sabiedriskā transporta pieejamība
Uzņēmējdarbības vide	<ul style="list-style-type: none"> teritorijas, kas paredzētas ražošanas objektu attīstībai

Liels paldies ikvienam, kas piedalījies šī dokumenta tapšanā, daloties savos vērtējumos, idejās un priekšlikumos: **558 iedzīvotāju** aptaujas dalībniekiem, **41 uzņēmēju** aptaujas dalībniekam, stratēģijas izstrādes **darba grupas dalībniekiem** un viedokļu līderu **interviju dalībniekiem!**

Pasūtītājs: **Dobeles novada pašvaldība**

Projekta izstrādes speciālisti: Zane Peļņa, Laila Šereiko, Ilmārs Matvejs,
Linda Mierlauka

Kontakti: Brīvības iela 17, Dobeles novads, LV-3701,
tel.: +371 63720940, dome@dobeles.lv, www.dobeles.lv

Izpildītājs: **SIA "Reģionālie projekti"**

Projekta izstrādes komanda: Aira Veinberga, Laura Dimitrijeva, Jānis Ozols,
Vīta Jumtiņa, Līna Dimitrijeva, Sanita Fazilova

Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 501, Rīga, LV – 1045,
tel.: +371 67320809, birojs@rp.lv, www.rp.lv

**REĢIONĀLIE
PROJEKTI**